Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

ĐƯỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ nhiệm NGUYỄN-PHAN-LONG

TELÉPHONE N° 696 — Báo-quán : 72 đường Lagrandière — SAIGON

Quản lý NGUYỄN-VĂN-SÂM

Năm thứ nhất. — Số 48

GIÁ BÁO: Một năm...18$00 Sáu tháng...9$00 Ba tháng...5$00 Mỗi số...0$50 Mua báo phải trả tiền trước.

SAMEDI 14 JUIN 1930

In ra 10 giờ đêm

DEPOT LEGAL N° 13400

DI ĐƯỜNG KINH-TẾ, LÊN ĐÀN CHÁNH-TRỊ

TẠI SAO PHI-LUẬT-TÂN chưa được độc-lập ?

Các bạn đọc báo, hay để ý đến những việc thế-giới, chắc còn nhớ rằng hồi tháng trước, báo nào cũng nói tới chuyện vận-động độc-lập của dân Phi-luật-tân. Chuyện chi chớ chuyện độc-lập, dầu là của ai đi nữa, tôi chắc hẳn các bạn cũng muốn biết, bởi vì hai cái tiếng ấy nghe nó rầu rĩ như khúc đờn sầu tư, mà cũng thấy sáng sủa như vừng đông mới mọc vậy.

Tại sao mà Phi-luật-tân vận-động hoài mà chưa được độc-lập ?

Độc-giả yêu mến tờ báo nầy, có lẽ chưa quên một bài nói rằng : « Đời nay là đời kinh-tế làm vua, cho nên nước nào cũng vậy, ông tài chủ bao giờ cũng ở trên nhà chánh trị, họ xoay đổi cả chánh cuộc, sai khiến nhà chánh-trị như người trong tay của họ. Hiện tình của ta ở đây cũng thế, bởi vậy ta làm sao kêu hiệp tác với nhà tài-chánh, thì tự nhiên ta tấn lên được về mặt chánh-trị vậy. » Than ôi ! Lời nói đoán phán-minh ấy thì việc độc-lập Phi-luật-tân ngày nay là mộ chứng cớ.

Thiệt vậy, Phi-luật-tân có được độc-lập hay không, cũng là quan-hệ ở vấn-đề kinh-tế.

Xứ ấy ở ngay giữa biển Thái-bình-dương, đất cát linh tinh có bảy ngàn cái cù-lao lớn nhỏ, có 11 triệu dân ; nguyên trước là thuộc-địa của Y pha-nho, song sau khi Huê-kỳ và Y-pha-nho đánh nhau năm 1898, thì Phi-luật-tân đổi thầy thay chủ, thuộc về Huê-kỳ. Nước nầy cùng liệt-quốc ký điều-ước ngày 10 Décembre 1898, hứa rằng giữ Phi-luật-tân, chừng nào họ có tư-cách độc-lập thì cho độc-lập.

Nói rằng có tư-cách độc-lập thì ngày nay Phi-luật-tân có tư-cách rồi, chớ phải không đâu. Vì trên ba chục năm nay, Huê-kỳ mở mang xếp đặt cho họ một cách rộng-rãi, cho nên bây giờ họ đã có Thượng-hạ-nghị-viện mà số Nghị-viên của họ được đông hơn người Huê-kỳ ; các tỷ-cảo ở trong nước phần nhiều là người họ làm đã cả ; cho tới học-bổng, canh nông, công-nghệ, mọi gì họ cũng đã mở mang vững-vàng cả rồi. Thế mà Huê-kỳ còn lôi thôi, nay khất mai lần, chưa sổ lỏng thả cũi ra cho dân Phi-luật-tân, chính là vì cớ dính liếu nhiều đầu dây mối nhợ kinh-tế ở trong đó.

Người Huê-kỳ vẫn nói rằng : Không, Huê-Kỳ chỉ có Phi luật tân để chỗ đứng chưn mỡ mặt tử phương đông, nếu bỏ ra thì còn gì là thế lực của Huê-kỳ ở Thái bình dương nữa. Phương chi nước Nhựt vẫn dòm ngó, hễ Huê-kỳ nhả Phi luật tân ra là vô lấy, mà Phi-luật tân chưa đủ sức giữ mình, thì Huê-kỳ chưa cho độc lập được. » Đó là mấy lẽ về chánh-trị, nhưng sự thật thì ở chỗ khác.

Huê-kỳ cần dùng nhiều thứ nguyên liệu, bấy lâu nhờ Phi-luật-tân cung cấp cho. Thứ nhứt là cao-su. Cao-su ngày nay là vật dẫn dụng ở các nước văn-minh lắm, thế mà Huê-kỳ không có đất trồng, họ phải trồng ở Phi-luật-tân, chớ trồng bên Huê-kỳ ít có kết-quả, bởi giống đó chỉ lợi ở xứ nóng ; nay nếu bỏ Phi luật-tân ra thì mất cái chỗ lấy mủ cao-su rất nhiều, bởi đó mà họ cần dùng dằng về việc độc-lập của dân Phi-luật tân, chưa muốn buông tha nhà nhằm. Đó là một lẽ.

Hai lẽ, là Phi-luật-tân chế tạo ra nhiều đường, cung cấp một phần lớn cho Huê-kỳ dùng, mà đem vào cửa biển Huê-kỳ, thì chánh phủ không đánh thuế. Ở bên ấy, họ xài đường như mình xài gạo vậy, thế mà đường nhập-cảng không có thuế tự-nhiên là người trong nước được vài giá rẻ, thật là cái lợi cho nhơn dân. Tại Huê-kỳ, châu California cũng chế tạo ra đường rất nhiều, mà họ bị đường ở Phi-luật-tân, đã tốt lại rẻ, vào giành mối với họ là họ tức lắm. Lại thêm người Phi-luật-tân kéo nhau qua sanh cơ lập nghiệp ở California quá nhiều, cướp cả chỗ ở miếng ăn của người trong xứ Cờ-ky cho nên trong khi các đảng-phái bên Huê-kỳ, ai chẳng đối sự cho Phi-luật-tân độc-lập mặc ai, chớ người California thì vận động gióm cho Phi-luật-tân, muốn mau mau cho độc-lập, để tống cái món đường và món di-dân kia đi.

Nước Huê-kỳ đã được lợi về sự lấy đồ của Phi-luật-tân mà dùng, lại bán đồ của mình cho Phi-luật-tân dùng là khác. Thiệt vậy, đồ chế tạo, việc buôn bán của Huê-kỳ, nhờ Phi-luật-tân làm một chỗ tiêu-thụ rất lớn.

Phương chi, cứ theo như con mắt của người Huê-kỳ, thì người Phi-luật-tân chưa thạo về việc kinh-tế, là thứ rất cần dùng để mà sống ngày nay. Bởi vậy cho nên hồi cuối tháng trước, ông Thủ tướng Huê-kỳ đã nói với ông Manel Rojos là đại-biểu Phi-luật-tân qua Huê-kỳ yêu-cầu sự độc-lập như vầy : « Chừng nào Phi-luật-tân biết kiếm đủ tiền để nuôi lấy chánh-phủ tự trị, thì Huê-kỳ cho độc-lập, chớ có tiếc gì. » Té ra họ không hỏi đã có nhà chánh-trị nào tài, viên đại-tướng nào giỏi, để giữ cuộc độc-lập chưa, mà chỉ bảo kiếm tiền đi, rồi sẽ tự-trị. Như vậy thì ta biết đồng tiền có thế-lực biết bao nhiêu.

Phi-luật-tân chưa được độc-lập, là vì những lẽ thuộc về kinh-tế như vậy đó, cho tới việc Ấn-độ cũng không khác gì. Hồng-mao mà còn ngồi ở đất của phái Thích-Ca là vì ở đó còn có nhiều nguyên lợi lấy ra đem đi, và nhiều hóa-vật của họ đem tới, đều là sự cần dùng cho cuộc sanh tồn của họ, cho nên họ chưa đi. Ông Gandhi cũng biết rằng chống với chánh-phủ Hồng-mao, để mưu độc-lập cho Ấn độ, thì chỉ đánh vào chỗ kinh tế là diệu hơn hết, cho nên ông đã gây ra những cuộc tẩy chay muối, tẩy chay vải lụa Hồng-mao v...v... chính là vì thế.

Bó, ta coi kinh tế ngày nay có quan hệ tới sự sinh tử tồn vong của các dân tộc ra thế nào ? Ta có nên biết mở đường kinh tế để bước lên đàn chánh-trị không

ANH ĐỒNG

Lời bố cáo cùng độc-giả trong châu-thành Cholon

Vì số độc giả càng ngày càng được tăng lên nhiều, bổn báo càng lo chỉnh-đốn mọi việc cho được vừa lòng độc-giả

Bắt đầu ngày 20 Juin 1930 sắp lên, trong châu-thành Cholon, bổn-báo cũng để người đi phát báo tới nhà như ở Saigon, không gởi nhà giấy-thép nữa, làm vậy cho khỏi nhọc lòng độc-giả chờ đợi mất hết một ngày.

Đ. N. N.

Chuyện.... thị phi.

TÔI CHẮP TAY LẠY CẢ ÔNG S... VÀ ÔNG P...

Ông S... ông P... là hai người tây viết thơ hăm dọa ông Lê-phát-Vĩnh lấy 15 ngàn đồng, là chuyện mấy ngày nay ai cũng biết cả. Thật, độc-giả có hỏi tôi tên thiệt của hai ông đó là gì, thì tôi không biết. Bao lấy nào đăng tin hay là có đi hỏi có bót nào cũng vậy, họ chỉ bảo mình là S... và P... chấm chấm mấy cái mà thôi. Đó là họ giấu tên đi, để giữ thể-diện cho người tây làm quấy, nếu khai thiệt ra, e mấy chú Annam biết mà chạy một đi chăng ? Phải chi lá thằng Nam-Chúc nầy, nó ăn cắp hay là hăm dọa ai, thì báo tây đã đăng rỏ tên không sót một chữ, không chừng còn bươi ra nó kêu ai bằng cha, kêu ai bằng mẹ, gốc gác lại đâu và bao nhiêu tuổi nữa.

Đầu nầy mình chỉ biết là S... và P... mà thôi. Người Lang-sa khéo giữ thể-diện cho nhau, thật tôi xin phục.

Tốt lại phục luôn cả ông S... và ông P... sao mà thông-minh lanh lẹ, hiểu biết tâm-lý lợi-dụng thời-cuộc của người Annam lúc nầy hết sức. Vậy mà còn có người than-phiền sao có nhiều người Pháp không hiểu tính tình cho người An-nam, thật tôi không chịu.

Phải, hai ông ấy thấy rằng lúc nầy là lúc tất đia bắt cá, đục nước béo cò, nên chỉ có ít nhiều vị quan-lại ta, hương chức ta, binh lính ta, thường dòm những nhà nào giàu có mà có tánh sợ hãi ngay thiệt, thì đem những « cách-mạng » và « cộng-sản » ra làm ông ghe hăm dọa và vu hãm người ta mà lấy tiền. Còn có cách giấu sang sáu, liệng truyền-đơn vào nhà người ta rồi áp tới mà bắt là khác nữa.

Phải, hai ông tưởng làm rằng nhà giàu Annam nào lúc nầy cũng sợ mấy chi gián điệp, ngồi tù, hay là vu oan, giá họa cả. Hai ông bèn dụng cách ấy để kiếm tiền. Song tiếc thay, phải chi các ông hăm dọa mấy ông nhà giàu thiệt thà ở nhà quê, mà quý-quyền hiển-hách được là nhiều, chớ ai biểu đi hăm dọa ông Lê-phát-Vĩnh, dòi những 15 ngàn đồng, thì cái đó là bậy.

Pháp-luật ở đây, công-bằng minh chánh lắm mà. Không có lẽ bao nhiêu tay cách mạng bạo-động ở nước chúng tôi, đã dùng cách ấy lấy tiền làm việc, mà đều hoặc đổ vào trông mà trốt, hoặc sắp lên máy đi đày, thế thì lý đâu trời lại để cho hai ông ăn ngon được người mấy ngàn đồng của ông Lê-phát-Vĩnh. Tôi rất trông mong, và tôi chắc luật-pháp sẽ xét rõ và nghiêm trị những kẻ gian xảo thế kia, dầu cho là màu da nào cũng vậy.

Còn tôi, thì tôi lạy cả hai ông.

NAM-CHÚC

Trong một tháng nửa thì tánh « SÔNG HƯƠNG » sẽ ra đời, lấy bằng tơ của con tằm vàng, ăn ít dầu nói. — Tốt hơn lãnh Tàu.

AU TISSEUR

62, Boulevard Bonnard 62 — Saigon

Ông Vũ-đình-Dỵ đã ra khám

Ông Vũ-đình-Dỵ, chủ báo *Jeune Indochine* ở Saigon ta hồi trước, đã bị tòa án trừng-trị Saigon lấm án tù hai lần : Một lần 6 tháng là vì báo *Jeune Indochine* của ông đã trích đăng mấy bài cổ-động cách mạng trong báo *Humanité* là báo của đảng cộng-sản Pháp ; một lần nữa cũng 6 tháng vì ông đã dự vào về truy-điệu cụ Cử Lương-văn-Can, là thân-sanh ra ông Lương-ngọc-Quyến làm cách-mạng ở Thái-nguyên năm 1917.

Đáng lẽ ông Dỵ chịu tù trong nầy, song nhơn lúc nọ ông ra Hanôi, thì tòa án Hanôi bắt bỏ tù ngay ngoài đó. Lối đầu người ta không cho ông vào hạng tù quốc-sự, song ông phản kháng, người ta phải cho.

Ông bị giam ở khám lớn Hanôi từ cuối năm ngoái, đến nay đã sạch cả hai án, nên chỉ ngày 6 Juin mới rồi, ông đã ra khám rồi.

Đông-Lạc ! 4 JUIN !

27 Sabourain -> SAIGÒN

Tiệm cơm Annam có đồ ăn sáng MỚI LẠ !

HAI NHÀ KẾ VỊ THÁNH GANDHI

Bà Naidu và ông Tyabji

Chuyện nầy bổn báo thuật đã lâu rồi, song nay thấy trong một tờ báo Hồng-mao thuật rõ hơn, nên chi bổn báo muốn dịch đăng để cống hiến độc giả.

Khi thánh Gandhi bị bắt, thì người kế cữ ông Abbas Tyabji lên thế vì ngài để chủ trương việc cách mạng. Song sáng sớm ngày 1 Mai thì ông Tyabji cũng bị bắt, giữa lúc ông cùng 50 anh em đồng chí đang ít vận động cho đảng ở Darsana cách chạy muối nhà nước.

Ông cũng bắt trước tăng thành phủ Hồng-mao sở bắt ông, nên chi ông đã chọn bà Naidu thế vị.

Quan-cảnh khi ông Tyabji bị bắt như vầy :

Có 10 [illegible] xe hơi và 50 bạn đồng chí ở [illegible] Sitat bước vào nói với ông Tyabji một cách cung-kính rằng ông [illegible] hợp đồng người mà [illegible] là trái luật, vậy xin ông giải-tán đi, nếu không thì buộc lòng quan tòa phải bắt. Ông Tyabji nói tự-nhiên : « Ngài là người quân-tử, muốn làm gì đó thì làm, song giải-tán thì chúng tôi không giải tán. » Thế là ông Tyabji bị bắt liền thay 50 bạn đồng-chí cũng không chịu giải tán, mà một mực theo ông, nên chi linh cũng bắt hạ ngục luôn.

Ông Tyabji bị bắt rồi, thì bà Naidu lần thay, vừa là cầm đầu việc cách mạng, vừa là làm Nghị-trưởng Ấn-độ Quốc-dân Hội-nghị. Bà trước có học ở trường Cao-đẳng bên Luân-đôn nước Hồng-mao. Bà đã từng xuất bản ba cuốn thơ, bằng chữ Hồng-mao và đã đi du lịch nhiều nước trong thế giới. Nước Ấn-độ có mấy nhà có tân-điển-thuyết tưởng hồn thì bà Naidu là một Vua Edouard VII nước Hồng-mao thấy bà có tài như vậy đã thường cho bà bội-tinh Kaiser Hind, là thứ mề-đay vẻ vang lớn ở bên Hồng-mao.

Đàn bà thế-giới ngày nay, cầm đầu cuộc cách-mạng và làm Nghị-trưởng một hội nghị Quốc-dân như thế, thì chỉ mới có bà Naidu là một mà thôi.

Đó là mấy lời của báo Hồng-mao khen ông Tyabji và bà Naidu như thế. Song bà Naidu lên thế được ít ngày, cũng bị chánh-phủ Hồng-mao bắt bỏ ngục nữa. Chuyện nầy bổn báo đã thuật hồi cuối tháng trước rồi.

Độc-giả có muốn biết những chuyện bí-mật của

VIỆT-NAM QUỐC-DÂN-ĐẢNG

cùng là sự-tích các nhơn-vật trọng-yếu, mưu-mô các việc ám-sát và việc biến-động ở Yên-bay không ?

Nếu có, xin coi

ĐƯỐC NHÀ NAM

từ thứ hai tới trở đi, có đăng tiếp nhiều bài về những chuyện đó, là do sự kiến-văn và cuộc điều tra riêng của bổn-báo, chớ không phải dịch ở báo nào ra hết.

BAN ỦY-VIÊN PHỤ-NỮ CỨU-TẾ

CÁC BÀ KHÔNG HÁO DANH

Ai cũng biết vì theo sự yêu-cầu của hội *Cứu-tế Nạn-dân*, nên chi hơn một tuần nay, các bà các cô Nam Bắc ở Saigon, có lòng từ-thiện, đã tổ chức ra ban ủy-viên Phụ-nữ Cứu-tế và chia Saigon ra làm bốn quận ngày nào các bà cũng tới từng nhà để quyên tiền. Các bà các cô có lòng sốt sắng như vậy, ai cũng cảm-động.

Đi quyên đã hơn một tuần nay, nên chi chiều hôm qua, *Hội đồng Cứu-tế* đã mời các bà tới hội ở nhà 76 đường Lagrandière, để xem kết quả công việc. Kể từ ngày khởi sự đi quyên trong thành-phố tới nay, mới hơn một tuần, mà các bà quyên được số 4801 $ 10. Thật cũng là một cái kết-quả tốt đẹp và hãy tỏ lòng bác-ái của nhơn-dân thành-phố Saigon.

Sau khi tính toán sổ sách xong, ông Nguyễn-văn-Của, hội-trưởng *Hội đồng Cứu-tế*, ngỏ ý muốn nhơn dịp nầy, các bà tỏ lòng sốt sắng vì việc xã-hội đồng-bào, mà gánh vác công-việc từ-thiện như vầy, không tiếc ngày giờ, không tiếc công-phu, thật là đáng khen đáng phục, vậy *Hội-đồng Cứu-tế* muốn lấy danh-nghĩa hội, xin Chánh-phủ Nam-kỳ tư-trình vào triều-đình Huế, ban thưởng Kim-tiền cho các bà.

Các bà nghe ông Hội-trưởng nói điều đó, hình như đều lấy làm sửng sốt, vì các bà tới đặng bàn việc từ-thiện, chớ không nghĩ tới chuyện cầu công-danh. Rồi vậy khi ông Hội-trưởng nói xong, thì bà Hội-đồng Thành-phố Nguyễn-văn-Bá đứng lên ngỏ ý cám ơn ông Hội-trưởng, mà từ chối sự xin thưởng Kim-tiền ; bà nói một cách rất là mạnh-bạo thành thiệt. Bà Trạng-sư Trịnh đình-Thảo cũng đứng lên nói tiếp với bà Bá. Các bà trong ban ủy-viên tuy không nói ra, nhưng cũng đồng ý với bà Nguyễn-văn-Bá và bà Trịnh-đình-Thảo cả.

Sáng hôm nay, chúng tôi có đến yết-kiến một vài bà trong ban ủy-viên để hỏi cho biết vì sao các bà lại từ chối cái ơn-điển và thanh danh, mà có nhiều người khác luồn cúi ngược xuôi để cầu lấy cho được.

Trong mấy bà, chúng tôi tới hỏi ý-kiến đều nói đại-khái như vầy :

— Chúng tôi ra làm việc nầy, là việc phận-sự đối với đồng-bào tổ-quốc, chớ đâu dám lợi-dụng việc ấy để cầu lấy cái danh cho mình. Phải, chúng tôi làm việc phận-sự làm dân, làm phụ-nữ đối với xã-hội ; phận-sự ấy nếu chưa trọn thì chúng tôi phải rằng lo, nếu phận-sự được trọn thì sự vui vẻ trong lương-tâm chúng tôi còn quí hơn là tiếng khen chức thưởng nào hết.

Cao thượng thay mấy lời nói ấy ! Đáng kính-phục thay là các bà không háo danh ! Cái gương ấy nhiều người nên soi làm.

A. D.

Hỏi người Annam

Trình độ ta cao chỉ nhờ cậy lấy ta. Chúng ta nên đem mỗi người một cục đá mà xây dựng nền hậu vận nước nhà. Cục đá ấy gọi là *Sự làm việc, Việc kiệm cần, Câu đoàn-thể*. VIỆT-NAM NGÂN HÀNG

Đầu năm tới

sẽ có đường hàng không từ Pháp qua Đông-Dương

Chánh phủ phóng cái chương-trình lập một đường hàng không từ Pháp qua đây đã lâu, nhưng tới ngày nay chưa lập thành được. Chánh phủ giao việc nầy cho hãng phi-thoàn Air-Orient nên hãng phải ông Allègre qua đây đi dọ đường đất coi phải đi đường nào, ghé đâu cho tiện. Ông Allègre cùng hai phi-công Noguès và Marsot ngồi phi-thoàn qua đây đã mấy tháng nay và đã về Pháp rồi.

Mới rồi đây, hồi phi-thoàn thuộc-địa có nhóm ở viện thuộc địa tại Bá-lê nên ông Allègre đem sự quan sát của ông về đường hàng-không Pháp Đông-dương mà giải bày giữa hội nghị.

Ông bày tỏ sự tiện lợi về kinh-tế và về chánh trị về đường hàng-không nầy.

Ông định tháng mười tới đây thì còn phải đi quan-sát đường Calcutta Saigon nữa. Đường Marseille đi Beyrouth thì sẽ dùng thủy phi-thoàn, từ Karachi đi Calcutta thì lúc đầu phải tạm dùng xe lửa, chớ chưa dùng phi-thoàn qua quãng đường ấy được ; từ Calcutta qua Saigon thì cũng dùng thủy phi-thoàn.

Ông Outrey xin Chánh-phủ hãy gấp làm tờ giao kèo với hội phi-hoàn thuộc-địa đi và hãy định trước số tiền ra để cho hội dùng làm mấy cái trạm dọc đường theo mấy nơi đã kể trên kia.

Xin lưu ý giùm

Những bài vở hoặc tin tức gởi đến Bổn-báo xin nhớ viết sạch sẽ, đừng viết tháo nhứt là nhớ viết một mặt giấy.

CÓ PHẢI LÀ CA HÁT ĐỀ DỤC LÒNG TỪ QUỐC-SỰ Ở KHÁM LỚN CHĂNG ?

Báo *Courrier Saigonnais* có đăng tin rằng sớm mai hôm qua, lối 9 giờ có một bọn tài tử ngồi ở góc đường Filippini và Espagne tức là góc khám lớn Saigon, vừa đờn vừa ca hát. Giọng hát nghe rất lớn và rất rõ ràng, cốt ý để cho mấy anh tù Quốc-sự trong khám lớn nghe, vì lối đó cũng gần khám nhốt tù Quốc-sự.

Theo như lời của bạn đồng nghiệp thì mấy tay tài tử nầy không phải ca những bản tình tự mà lại là những bài có dọng hùng hồn bi tráng để dục lòng mấy anh em trong khám. Đại ý bài ca ấy bảo anh em phải trí chí mà ở tù, vì ngày mãn cũng đã gần đến.

Ca được một lát, thì người ta đi báo cho lính cảnh sát đến giải tán mấy tay tài tử ấy.»

Đó là tin của báo *Courrier Saigonnais*, chúng tôi đăng ra đây nhưng không dám quả quyết.

Chúng tôi tưởng những lời nầy nghe ra phi lý quá. Đã nói rằng anh em bị án Quốc-sự đã gần ngày mãn hạn thì còn dục lòng làm chi ? Huống chi anh em đầu thế nào cũng đã an phận nằm trong khám, cần gì ai phải khuyên lơn mới được an lòng. Huống là anh em càng nghe tiếng đờn rỉ rả, dọng hát nỉ non càng làm cho anh em nhớ đến chuyện ở ngoài.

Thật, cặp việc chi cũng có thể nói hai mặt được hết, ấy là cái ngón thường của các báo Tây.

Xin độc-giả nhớ cho

Bổn-báo đã phái M. Lợi đi Tây ninh Biênhòa Thủdầumột và Bàrịa đi cổ-động và thâu tiền cho bổn-báo cho tiện chư độc giả khỏi đi gởi.

Hiện giờ M. Lợi còn đi trong bổn hạt.

Đ N.N.

Vụ tên S... hăm dọa lấy 15 ngàn đồng

Vụ người tây tên là S... hăm dọa ông Lê-phát-Vĩnh lấy 15.000 đồng vậy ra thì bổn báo đã từng nói trong hai kỳ báo vừa rồi. Hiện nay quan Bồi thẩm Nadaillat còn đương lấy khai hai thầy trò phạm nhơn tức là S... với P... là Thơ-ký của S... đã bị bắt hôm kia.

Tuy là quan Bồi-thẩm lấy những lời khôn khéo mà tra án nhưng mấy ngày nay S... với P. chưa khai điều gì khác hơn là mấy lời đã khai bốn mới bị bắt.

S... có chọn quan Trạng-sư Tavernier để biện hộ cho ông.

Ta mong sao cho quan Bồi-thẩm mau tìm ra ánh sáng vụ nầy để đưa lên tòa trừng trị bọn gian phi quá lộng, dám lợi dụng thời cơ định hăm dọa người lấy của.

Được tin gì khác, bổn báo sẽ đăng thêm.

BỐN THƯƠNG-GIA BỊ ĂN CƯỚP GIẾT Ở BẮC-KỲ

Tỉnh Cao-bằng ở Bắc kỳ là một tỉnh giáp ranh nước Tàu, cheo leo cảng vẻ. Mới rồi đây, nơi con đường Khoa-sơn đi Beau Site gần Cao bằng mới vậy ra một vụ ăn cướp giết người, 4 thương gia bị thiệt mạng.

Số là có 6 người thương-gia hiệp lại đi buôn bán ở miền ấy. Họ rủ nhau đi đông như vậy là cũng có ý sợ bọn cướp dòm đánh, nhưng vậy mà cũng không khỏi.

Sáu người đương đi gần tới làng Đình-tường cách Khoa-sơn không xa, bỗng bị ăn cướp dòm đường. Khúc ấy lại nhằm khúc rừng núi vắng vẻ nên tuy là sáu người hết sức kháng cự nhưng không có một ai tiếp cứu, thành ra cự không lại bọn cướp. Sau khi hai bên đánh nhau thì hết bốn người thương-gia vì bị bọn cướp đánh bị thương nặng nên chết tại đó, còn hai người kia thì chạy trốn vào rừng. Thoát khỏi được tay quân cướp thì hai người sống sót, liều tìm đường ra làng mà báo-án.

Làng xóm hiệp lại với hai người kia ra chỗ khúc đường ấy thì gặp 4 cái thây nằm đó. Bọn cướp đã lục lưng mà lấy hết tài vật rồi chỉ còn 4 cái thây trần đó mà thôi. Làng xóm đã tra xét, nhưng hiện nay chưa tìm ra bọn bất lương vì chúng đã cao bay xa chạy rồi.

XÁC CỦA BÀ DOURAY ĐÃ ĐƯA VỀ SAIGON

Bổn-báo đã thuật chuyện một bà Annam ta, lấy M. Douray, làm cảnh ngục ở Côn-nôn, bị một tên tù ngoài ấy giết chết.

Chuyến tàu *G. G. Roume* ở Côn nôn về mới rồi, người ta đã chở xác bà ấy về Bà-điểm là quê quán của bà. M. Douray đưa linh-cửu về tới nơi.

Một người Annam bị án bên Pháp

Marseille, 14 Juin — Tòa [illegible] thẩm ở Aix-en-Provence mới [illegible] đã xử một người An nam tên là [illegible] Cả Pơnh (?) làm tổng thư-ký hội Lao-động Annam ở Pháp [illegible] khép vào tội tuyên-truyền cộng-sản, nên tòa làm án xử hai năm tù và 500 quan tiền vạ. Tòa lại xử kiểm điện M. Bourges, tổng thơ-ký hội Quốc-tế Thủy-binh ở Marseille sáu tháng tù và 100 quan tiền vạ.

Việc vặt

CHOLON

Ghen tương sanh hung dữ

Hôm thứ bảy tuần rồi, một cô kia là người bà con với ông Hội-trưởng quận thứ 9 trong Chợlớn, nhà ở tại Bình-đông bị người chồng cầm dao một dao trúng bụng nặng lắm.

Nguyên nhân là tại trước kia cô nọ lấy chàng, mà chàng lại là tay anh chị có nhiều tiền ăn. Sau có bỏ chàng ta nên chàng ta bắt bình mới xách dao tầy hận. Khi chém vợ cũ rồi chàng ta lại thiến lỗ tai mẹ vợ và tự đâm bụng mình một dao để chết cho rảnh.

Có bót hay việc ấy đã bắt chàng ta rồi.

LIỀU THÂN ĐÁP NGHĨA

Đó là một bản tuồng hát kim-thời của gánh hát An-Lạc đã diễn ra ở rạp Thành-Xương hôm tối thứ sáu này. Xưa nay, tôi coi hát đã nhiều, nhưng ít gặp tuồng hát nào mà đào kép đã diễn ra hay, đều như bản tuồng này.

Dào như cô hai Cần, thủ vai Ngọc-Lang, cô sáu Ngưu thủ vai Ngọc-Điệp, từ giọng ca, dến bộ tích, tưởng hay chừng ấy đã là cùng rồi. Kép như M. Nhơn, M. An, hề như M. Quảng thủ mấy vai chánh trong tuồng hát này coi ra thật không có chỗ nào chê hết lẫm. Tôi dám nói rằng dầu ai kén coi hát cải-lương đi mấy, coi gánh An Lạc hát một lần rồi thời sao sao cũng phải đi coi tiếp nữa.

Gánh An-Lạc xưa là gánh Tài-đông-Ban mà Tài-đông-Ban xưa kia còn có nhiều người mến chuộng chi An-Lạc bây giờ chính độn lại còn hay hơn Tài-đông-Ban nữa kia, vậy thì dầu không nói, tưởng ai cũng biết. An-Lạc ngày nay tân bộ dến dàn rồi.

Tối thứ bảy nầy, sẽ hát tuồng San-hà Xã-tắc tại rạp Thành Xương, kể 15 tây đây sẽ dọn lên Thủdầumột Đồng bào nên đi coi rồi mới biết những lời tôi giới thiệu không phải là quá đáng vậy.

V. C.

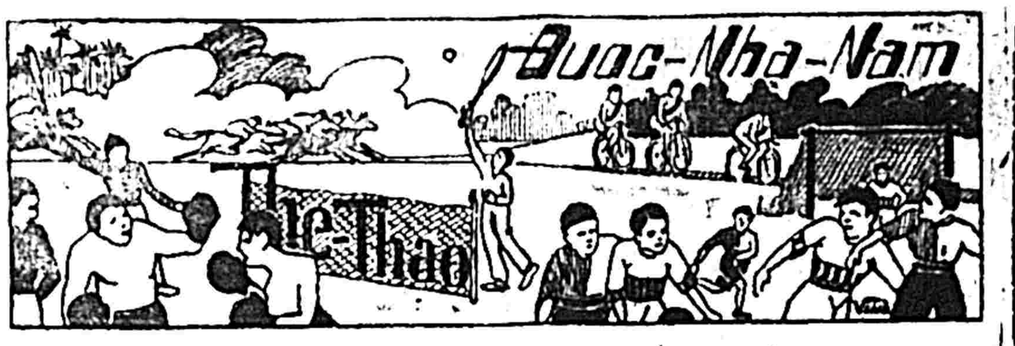

ĐÁ-BANH

Tại sân Mayer

Chiều thứ bảy và chiều chúa-nhựt

Trong hai buổi chiều buổi nào cũng có hai cuộc đá banh, người rành rang tuồng nên dến xem chơi cũng không phải là vô ích.

Chiều thứ bảy :

Từ 4 dến 5 giờ. — Hội Victoria B. đấu với Transit.

Giám-cuộc : M. Lê-dầu-Ngưu.

Từ 5 dến 6 giờ. — Hội Bà-lai đá với hội Tuyển B.

Giám-cuộc : M. Gối.

Chiều chúa-nhựt

Từ 4 dến 5 giờ. — Hội Bà-lai đá với Sélection C. của C. I. A.

Từ 5 dến 6 giờ. — Hội L'Etoile de Gia-định đá với hội Tuyển A của C. I. A.

Tiền vô cửa không có lên giá.

∴

Ngồi cùng người biết coi đá banh ở Châu-đốc

Xem báo Đuốc-Nhà-Nam dề ngày 7 Juin số 54, thấy trong mục thể-thao có một bài tựa dề : « *Một việc bất-bình về hội Etoile de Gia-định và Châu đốc đấu banh nơi sân Châu-đốc* » tôi lấy làm ngạc-nhiên hết sức. Dến chừng xem trót bài rồi, tôi nghĩ phải cải chánh lại mới được, vì tôi chẳng những là có chân trong bàn trị-sự hội E. G. mà lại có di dự trận I. G. đấu với Châu-đốc hôm ngày 1er Juin kia nữa.

Và lại đêm 7 Juin nầy, anh em trong hội chúng tôi có hộp lại đủ mặt, khi xem báo D. N. N thấy bài của ai kia, ai ai cũng đều lấy làm lạ.

Sau khi xem bài ấy rồi anh em trong hội buộc tôi phải dính chánh bài nầy ; trước dề giải điều hiểu nghi cho hai bên, sau dề cho mấy nhà mộ thể-thao ở Lục-châu, không có di coi trận đấu cầu bữa ấy đang biết rõ chơn tình, khỏi điều nghi hoặc.

Trong bài của ai kia có một đoạn nói rằng : « Việc đấu banh là gốc dề lu ện gân cốt, tập tánh lẹ lẫn, chớ chẳng phải cờ bạc mà quyết tình ăn thua dữ vậy. Cho dến dỗi hội Châudoc đã mượn chiến tướng (Thổ-gồng) trên Nam-van xuống tiếp con chiến tướng mình, mỗi người đều có ngậm ngai gồng, rồi vô chơi cầu. »

Ai kia nói chiến tướng Châudốc mỗi người đều có ngậm ngai gồng đều nầy có hay không tôi xin thề thật rằng : « *tôi không biết* » song nói chiến tướng « Thổ-gồng » trên Nam-Van xuống giúp đều nầy tôi tưởng nên giải ra cho độc-giả rõ. Bữa đấu cầu đó, tôi thấy có Sum-Phôn với Giáp là 3 tướng ở trên N. V. trong ba người đó chúng tôi đều quen biết cả. Như Giáp vốn là cựu chiến tướng E. G. của chúng tôi, còn Sum thì năm ngoái đã có lên Saigon gần trót năm, vô hội Commerce cũng có đá với chúng tôi nhiều lần rồi, cũng như hội của chúng tôi có Sararetli vậy. Còn Phôn là một anh tướng sánh với ai kia thì gọi rằng lạ, chớ chúng tôi vẫn từng quen biết. Trong ba người nầy đều là người đã có di giú hội Châudốc tranh vô-địch miền Hậu-giang đã lâu rồi, ai còn không lạ t, thế thì sao lại gọi là thầy gồng được ?

Còn nói rằng khi nhập cuộc hội Chaudoc chơi xấu, đều ấy thật là phi lý vì chính 1er chiến tướng của E. G. thấy đều công nhận rằng bữa đó 2 bên đá với nhau rất hòa nhã mà khi ra về ai ai cũng trầm trồ khen ngợi. Riêng phần tôi, tôi tưởng rằng : bất kỳ trong cuộc đấu cầu nào, sao cũng có một hai lần rủi đá hụt, đụng chạm, hay là lẫn sái là lẽ tự nhiên không sao tránh khỏi.

Về việc M. Xường bị thúc đầu gối vô bụng, ở ngoài vỗ tay khen giỏi, đều nầy tôi thật không thấy, mà đêm 7 Juin tôi có hỏi M. Xường, có bị thúc không ? Xường mỉm cười rồi trả lời có dâu.

Dến như lúc Tịnh thủ-thành bắt banh, chiến-tướng Châu-đốc ào vô lăn té, đều nầy có thật, nhưng mà Tịnh khi té rồi sợ thua nên ôm cứng trái banh không chịu buông ra, bên Châu-đốc có nhiều tướng muốn ăn, lấy cẳng mà khều trái banh ra, nhưng khều không ra được, kỏ giám-cuộc thổi tu-hít phạt Châu-đốc liền. Chỗ nầy là tại có nhiều chiến-tướng chưa biết luật nên mới sai lầm, song chẳng phải riêng gì ở lục-tỉnh mà thôi dâu ở Saigon cũng có thường khi không tránh khỏi được.

Lúc Tịnh té giám-cuộc phạt rồi kế dến giờ nghỉ giải lao. Có 2, 3 người Tây vào cản nhân ông Tiếc làm giám-cuộc, họ nói ông sao không phạt pénalty E. G. lại nhè phạt bên Châu-đốc ? Họ có hơi trách ông Tiếc có ý tư vị E. G. v.v

Ông Tiếc mới cắt nghĩa luật đá banh cho họ nghe, thì mấy ông tây kia nói nếu anh thủ-thành đó té, mình có thể đá đại vào mặt, vào sường họ, thì có hại gì đâu ? Ông Tiếc nghe vậy không thèm cãi lẫy với ông tây dề nữa, bỏ lại mời anh em E. G. giải lao, chẳng tôi với ông Ninh, Tịnh, Nguon dùng nói với ông tây kia rằng : « Nếu người ta rủi lót banh té mà mình đá đại vào mình người ta, là một người thiếu tư-cách thể-thao đi. » Chúng tôi cãi với mấy ông tây kia một hồi, kế ông Ngọc, ông Thiệt bên Châudốc, lại nói với chúng tôi rằng : « Anh em mình chơi với nhau thì biết lấy nhau, cần gì phải cãi cọ với họ, họ không thạo luật hơi sức nào mà cãi ? »

Rốt bài ai kia nói ông Tiếc, chủ hội Chaudoc làm giám cuộc, nên tư vị chiến tướng mình, dều nầy tôi càng chẳng phục, vì chúng tôi vốn biết ông Tiếc là người có tư cách thể-thao. Sớm mai, ông Tiếc có cậy Paul-Thi làm giám cuộc Paul-Thi nói mắc chiều đá, nên xin nhường lại tôi, tôi vì trong mình chẳng an, nên xin từ hẳng. Thật tình, chúng tôi cậy ông Tiếc mà phen, ông dều chối từ hết, dến sau chúng tôi ép ông quá, ông mới nhận lời.

Một dều chót của tôi là muốn cho mấy nhà mộ thể-thao biết rằng : Trong 11 chiến tướng của Châudốc hiện thời có nhiều người dều có tên tuổi trong hội E. G. như là Nhiều, là tường cột ở Châu-đốc bây giờ, song bữa đó Nhiều không đá. Chuôi, Gối II, Giáp, còn Kiêm thì đã có tên trong hội E. G. song chưa có giúp E. G. trận nào cả. Bao nhiêu đó ai kia cũng đã biết rằng : Châu-đốc chẳng phải quyết gây án thua với E. G. dâu.

Tôi thật chẳng phải muốn tranh biện cùng ai kia mà chỉ dính chánh lại cho đúng sự thật vậy.

Vô-Thành E.G.

lai cảo

∴

Cuộc thi vỏ lớn ở Huê-kỳ

New-York, 12 Juin. — Chiều nay tại vỏ-trường *Yankee Stadium* có một cuộc đấu vỏ rất lớn, vỏ-sĩ Đức là Schmeling sẽ tỉ-thí với Sharkey là vỏ-sĩ Huê-kỳ dề tranh chức vô-địch hoàn-cầu về hạng nặng cân.

Khi trời không được tốt song các chỗ ngồi coi thi vỏ người ta mua trước đã gần hết.

Xe lửa ở các nơi, chuyến xe nào cũng chở đầy những người di coi thi-vỏ, nhứt là người Đức và người Huê-kỳ.

Ở nước Đức, xưa nay mới có Schmeling ra tranh vô-địch hoàn-cầu về hạng nặng cân lần nầy là lần thứ nhứt, nên được thiên-hạ hoan-nghinh lẫm.

Cuộc thi-vỏ nầy đánh tới 15 hiệp và trước khi tỉ-thí 15 phút người ta mới chọn người làm giám cuộc.

Hai vỏ-sĩ dến bữa nay thì thật là sung sức. Người ta giữ gìn cẩn thận cũng như gà sắp ra độ, vì sợ lo dính, e có xảy ra sự gì lỗi thời mà dữ lỡ cuộc thi-vỏ đi chăng.

Hai vỏ-sĩ ai cũng chắc ý mình thắng trận, song thiệt ra thì Sharkey có nhiều hi vọng hơn Schmeling.

Jacques Dempsey nói rằng Sharkey có lẽ thắng trận, song Schmeling trẻ tuổi, sức còn đương hăng, phải cẩn-thận lắm mới được. Jene Tunney thì kể Sharkey chắc thắng 10 phần, song Georges Carpentier lại nói rằng nếu Schmeling mà chịu nổi tới 5 hiệp thì làm gì Sharkey cũng lại trận.

TẠI HIỆU :
NGUYỄN-VĂN-TRẬN
SAIGON
Có trữ đủ thứ
VALISES — MỀN NỈ
ÁO LẠNH — ÁO MƯA
TỐT HƠN HẾT VÀ RẺ HƠN HẾT

HÃNG SỬA XE HƠI
GARAGE INDUSTRIEL
Chủ-nhơn thế-nghiệp :
GEIROSA & DISMAE
198, Boulevard Kitchener, SAIGON
LÊN RA VÔ MỚI
QUÝ KHÁCH
NHƯ THỰC TẾ
CAO-HÔNG VÀ ĐỒ
PHỤ TÙNG CỦA
HẠT LỚN
GIÁ TÍNH
PHẢI CHĂNG
ĐỂN QUÝ KHÁCH
CHIẾU CỐ.
Đầu máy
SHELL
Bầu nhớt xe
Sửa xe cho mướn xe hơi lớn nhỏ cùng kiểu, có giấy chứng nhận lâu bền. Sơn xe đủ màu

Hãy coi chừng dân Cộng-sản !!!

Muốn lánh cho khỏi mọi hoạ nầy thì nên lại nhà hàng của Annam ta mới lập ra hiệu « AU DRAGON ».

Mọi an cọi sang chẳng nhưng lắm mà thôi, lại cách dọn dẹp sẵn sàng trong phòng cũng quá sang dàng vô cùng tỉ lệ là khéo đẹp.

Sớm mai lót lòng, trưa và chiều uống rượu apéritif, tối lại có đờn ca dêm như là chiêu đãi ngày, rất vừa.

Đã không mắc mỏi lại ngồi tại nhà hàng đó coi rất sang trọng vô cùng.

Đó là người Annam ta lập ra dang ra tài đối thủ với cuộc thương mãi ngoại bang. Vậy xin đồng bào chiếu cố.

AU DRAGON

Rue Sabourdin — Coin du Boulevard Charner
Entrée par Charner — Sampan
SAIGON — Téléphone N° 784
VOILÀ DES BUTS SAINS DANS LE PHIPPINE

Mấy bộ dĩa nên có ở nhà :

Lưu vinh-Kiến	(Vân-Hi-Ban)	Lễ-Huê về Hàng-giang	(T. T.)
Phấn-trang lầu	id.	Mai-lương-Ngọc	(P. T.)
Dỗ-Lư tự tử	id	Ơn nghĩa lưỡng toàn	id.
Nữ-trưng-vương	id.	Mạnh-lệ-Quân thoát hài	id
Mạnh-lệ-Quân	(Tân-Thanh)	Tụng kinh cầu an	

Hãy coi mục-lục của bồn-hiệu thì con thấy nhiều thứ hay lắm

Đại-lý : INDOCHINE FILMS & CINÉMA
106, Boulevard Charner — SAIGON

Việt - Nam Tạo-Tác Công-Ty

Société Annamite de Constructions

Công-ty nặc danh hữu hạng số vốn 100.000$

LỜI BỐ CÁO

Bản trị sự sáng lập Công-ty Tạo tác xin mời liệt-vị, đã xin bùn mua chưa đóng tiền, dến Việt - Nam Ngân-hàng số 54 đường Pellerin Saigon, trước ngày 20 Juin 1930, đặng đóng số tiền đã chịu bùn cho khỏi bề trễ cuộc trù lập Công-ty nầy.

Mỗi cổ phần số vốn định 500$ mà đóng liền có 250$ mà thôi.

Qui vị còn muốn xin bùn, do nơi ông Nguyễn-văn-Sâm 72 đường Lagrandière Saigon.

HYPNOTISME - MAGNÉTISME PRESTIDIGITATION

Acrobatie et scènes comiques

MAGIE & CIRQUE « VAN-MINH »

Xiếc và Thôi-miên-thuật toàn tay danh tiếng xưa nay họp thành.

Mới dến Saigon lần thứ nhứt, vừa hà nhà hát Tây lấy tiền làm phước, danh tiếng đâu đâu cũng biết.

Nhơn dịp tối chúa-nhựt 15 Juin 1930 dời lại hát tại rạp ông Lương-khắc-Ninh đường (Câu-quan) các tay nam-nữ hợp-sĩ trổ hết tài hay sức giỏi, dề biểu trong mấy buổi rất đặc biệt, và diễn nhiều phép Thôi-miên quái dị lạ thường. Như là : kêu mt hồ qui, thư phù chuyển lực, tán hình đổi xác, chuyển nam thành nữ, khiến người lơ lửng trên không, cho bùa mê mẩn, làm phép cứng như đồng, họa bùa nặng như đá, dìm mấy người sức mạnh giỏi không lên, sự hay sự lạ nói không cùng.

Sẵng đây ai rủi bị bịnh lâu năm, đau ốm điên cuồng vô sự yểu ma, thử bùa Thôi-miên trừ tuyệt, không cần thuốc thang, do M. Quách-văn-Minh chủ gánh hát.

Kính mời qui ông qui bà niệm tình chiếu cố, cơ hội thật là vui vẻ lạ thường.

LA DIRECTION

BÁO KÊ XE HƠI

NHÀ CỬA, PHỐ XÁ VÀ NHƠN-MẠNG

Bán đủ thứ rượu Tây và vật thực. Lãnh làm pháo Tây, bán phân Tây hiệu con cá PHOSPHATES du TONKIN

Hãng chúng tôi kể từ ngày 15 Juin 1930 dọn lên đường *d'Arfeuilles số 14* gần chợ Tândịnh.

Xin qui ông qui bà lưu ý.

NGUYỄN-MINH-CHIỂU & Cie
14. Rue d'Arfeuilles — SAIGON
Téléphone 988

TIỆM MAY

Đoàn-thành-Tạo

63, rue Amiral Courbet Saigon

Y-phục tây nam theo kiểu kim-thời nỉ, laine fantaisie bên tây mới lại nhiều thứ thiệt tốt, lãnh giá rẻ hơn các nơi. Nếu qui ông, qui thầy ở xa muốn cần dùng lấy gấp tiệm tôi cũng có thể làm vừa ý các ngài được.

Trong 24 giờ đã lấy được đồ bận. Dầu các ngài bắt buộc làm thế nào tiệm tôi cũng xin hết sức làm theo.

Nếu được các ngài chiếu-cố, tôi không khi nào dám quên ơn.

Chủ-nhơn kính thỉnh

HAY NHỨT !
Nhà Gia-truyền
Đại-lý thuốc THÁM-THIÊN-ĐƯỜNG « Hải-phòng » chánh vùng Bắc-Việt-Nam chế thuốc « Gia-truyền » nào đã thử nghiệm mà được đúng bực công hiệu. Xin dùng một lần mới biết.
Adresse : LƯU-THÁNH-TIẾP
Bán sắp xe máy, máy bắt
Hàng phố công sở
Languyên
(Nghệ)

ÔNG LỚN

Muốn làm ông lớn, xin hãy gởi hình nhỏ lại cho nhà Thái - bình - Dương, trong ít bữa sẽ làm nên ông lớn hay bà lớn, muốn lớn bao nhiêu, do nơi Tarif dưới đây.

Hình rất khéo và có vẻ tinh thần in như người đứng ngồi phía trước [illegible] đã 100 năm không phai, giá tiền lại rẻ hơn mọi nơi. Xa khối trả tiền [illegible], xin mấy gởi cho :

Monsieur Đỗ-như-Dương (Hanoi) Maison Thái-Bình-Dương
47 Colonel Grimaud — SAIGON

TARIF (giá tiền)

KIỂU HÌNH	THƯỚC TÁC	MÀU HUYỀN noir	MÀU XÁM Sepia	CÁC MÀU couleur	MÀU [illegible] Sépia à l'huile
Hình người ;	0,80 X 0m60	4,$80	5,$70	6,$ [illegible]	7,$55
— id —	030 X 0,60	7 20	8, 60	8. [illegible]	10.50
Nguyên người ;	060 X 0 60	9 00	10.50	12. [illegible]	15.00
— id —	060 X 0,80	15.00	18.00	[illegible]	[illegible]
— id —	070 X 1,m00	20.00	24.00	[illegible]	32.00
— id —	080 X 1m20	25.00	30.00	[illegible]	34.50

CHO VAY THẾ RUỘNG BẢO KÊ

AI MUỐN, XIN LẠI :
Agricultural Insurance Company of Matertonon New-York :
ĐẠI-LÝ
197 Boulevard Galliéni — SAIGON

Ai chụp hình cùng đặng

Người Âu-châu phát minh máy chụp hình, [illegible] lâu rồi, nhưng mà ai muốn tập chơi hình [illegible] phải lắm công phu rèn tập, lại tốn kém đôi [illegible] trăm bạc mới là chụp đặng chút ít. Vì vậy [illegible] bỏ muốn chơi chụp hình mà phải nản chí [illegible] lòng. Bổn hiệu chẳng muốn cho những người ấy thất vọng, và ai muốn chụp hình là chụp được ngay. May thay trời chẳng phụ lòng [illegible] hiệu, mới gặp được một nhà chuyên môn Đức [illegible] máy chụp hình [illegible] mình ra một thứ máy chụp hình rất tiện lợi mà lại rẻ tiền, [illegible] người nào biết chụp [illegible] không biết, hễ chỉ cho một lần, thì bất [illegible] phải chụp hình được tốt ngay, muốn làm hư cũng không đặng.

Máy chụp hình là món đồ để chơi rất có ích mà ngày nay Bổn-hiệu lại có thứ máy rất phương tiện và rẻ tiền, trong ai ai cũng nên sắm một cái để chơi vậy. Máy chụp hình nầy hiệu BOX CAMERA giá bán từ 7 $ 9 $ 12 $ và 14 $ 50. Máy nầy tuy rẻ song cũng tốt bằng các thứ máy giá đáng 50 $ 70 $ mà lại tiện hơn máy mắc tiền nhiều lắm.

Ai muốn mua thì viết thơ ngay cho tiệm hình KHÁNH-KÝ N° 84 Boulevard Bonnard Saigon là đặng ngay. Trước khi mua, ai muốn chụp thử để coi, không phải trả tiền.

Sẵn có sách chỉ cách thức chụp hình rành rẽ bằng chữ quốc-ngữ.

Thuốc THIÊN-THỜI của Pharmacie *NGUYỄN-VĂN-TRI* ở Mỹtho chế ra, đã cứu được nhiều người rồi. Nếu có *CULA* thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

TƯ-TƯỞNG HỌ MẶC

IV

Họ Mặc thường đem cái kết-quả nhiều ít, của sự lao-lực làm ra để xem xét cái giá-trị của nó và để phán-đoán sự nên dùng cùng sự không nên dùng.

Cái công-lệ duy nhứt của họ Mặc là

« Làm phi hơn là làm lợi cho dân, bực thánh nhơn không làm.

« Cái gì mà đã phí của lại nhọc sức thì không nên làm. »

Vậy ta thử hỏi ý câu ấy thế nào ?

Ông nói

Quần áo miễn cho vừa thân thể và ấm áp là được. Áo gấm quần lụa không ấm hơn gì, thế mà đem đồng tiền mồ hôi đổi lấy, tức là vô dụng

Không nói ai cũng biết ý ông muốn gì rồi. Hết thế, quần áo vốn để che thân ấm mình mà giờ đây cũng không ấm gì hơn vải bố thô cần gì phải dùng, dùng thế tức là « Làm phi hơn là làm lợi » tức là « nhọc sức và phí của » vậy.

Họ Mặc lập thuyết như thế là gốc ở chữ lợi. Hễ cái gì mà thiếu lợi thì tôn của nhơn cũng cũng không tiếc, từ các thứ cần khí cho đến sự tổ-chức của xã-hội, nếu mà có lợi cho dân thì cần bao nhiêu của tốn bấy nhiêu công cũng không tiếc vậy. Nếu không thế, nghĩa là không thêm được lợi, thì dầu tốn một chút rồng, hao một chút của, họ Mặc cũng phản đối ngay, mà phản-đối nhứt là các lễ đám ma xa xỉ của xã nhơn và của một giai-cấp nào

Họ Mặc cho rằng : « Dầu đến người nào cũng vậy, sự hưởng dụng về cái chất là cốt để duy trì lấy sanh mạng, chớ không phải để khoe của tới dân. Nếu ai có ý khoe của đó tức là người xa xỉ, người xa xỉ tức là người làm hại đến sự ăn mặc của dân. »

Vì cái tính thái ấy mà phái họ Mặc mới đặc ra các điều-lệ khuyên người ta kiệm ước sự ma chay, lại chê cả lễ nhạc và chê sự tranh chiến.

Thế thì mình người, ngoài cái đồng tiền do sức nhọc của mình làm ra mà sắm cái thứ gì làm hàng rồi cũng ở thế yên nghỉ được chăng ?

Không, không được, đối với câu hỏi ấy họ Mặc lại có một cái công lệ đạo đức rất là tình yêu, là : « Ra sức, giúp cho nhau, thừa của chia cho nhau »

Nói tóm lại chủ-nghĩa « cùng làm lợi cho nhau » của họ Mặc hơi hơi giống với phái công-lợi chủ-nghĩa của nước Anh nước Mỹ bây giờ, nhưng thật thì khác xa vì chủ-nghĩa công lợi của người Âu-Mỹ lấy cá-nhơn làm bản vị, do chỗ lợi ích của cá nhơn mà mở rộng ra ; còn họ Mặc thì tuyệt-nhiên bỏ hết cái tư lợi của cá-nhơn. Họ Mặc nói lợi là lợi chung cho loài người, mà cái lợi chung ấy có thật hiện được hay không là do sự vứt bỏ tư lợi của mọi người mạnh hay yếu.

Sách Mặc thường nói :

« Kẻ sĩ tổn mình để ích cho việc làm.

« Làm điều mình ghét để cứu cái khuẩn cấp cho người. » Làm điều mình ghét tức là làm cái việc mà có tổn cho mình. Chi vậy, tôn chỗ đông... bùng làm chi ? Để giúp người, mà là giúp cả mọi người chớ không phải giúp riêng cho một lần.

Cái chủ nghĩa « làm lợi nhau » của họ Mặc mà chiếm được một cái địa vị rất vững vàng trong nền triết-học là vì lẽ đó.

Cái cực-đoan phản-đối của nhà Nho và họ Mặc là ở chỗ dùng nhạc cùng không dùng nhạc

Ông Khổng nói : « Kẻ trí vui ». Lại nói : « Thương người không bằng làm cho người vui ». « Vui để quên buồn ». « Không đổi sự vui ». Sách Đại-học nói : « Vui cho sự vui của đời lợi cho sự lợi của đời » Đức Minh nói « Người quân tử có ba sự vui ». « Tôn đức, vui đạo »

Thế mà nhà nho nói về sự vui nhiều lắm, vì họ cho sự vui đối với sự đời người có một cái giá-trị rất lớn nên cho đem sự vui mà để ngang với lễ, kêu là Lễ nhạc

Còn tôn-chỉ nhà Mặc thì khác hẳn, họ thấy sự tự-khổ làm qui tắc họ chê nhạc đả đánh, cho tới bao nhiêu sự vui ở đời họ đều chê ráo, họ chê tiếng đờn tiếng địch, họ chê nhà rộng lầu cao, họ chê ăn sung mặc sướng, họ chê trò khéo chạm vẽ.

Họ chê hết, nhưng thử hỏi cái lẽ họ cho ở chỗ nào ?

Họ nói : Xưa kia các vị thánh-vương cũng thường đánh thuế dân để làm ghe thuyền xe cộ. Ghe thuyền để đi đường nước, xe cộ để đi đường bộ, người quân tử nhờ đó mà nghỉ chơn, kẻ tiểu nhơn nhờ đó mà nghỉ vai, vì thế nên muốn dân bỏ của ra mà không hờn giận, sao vậy ? là vì trúng nhằm lợi của nó, nếu nhọc mà lợi dân như vậy, thì ta dám đâu công kích.

Đó là họ Mặc nói nhạc chỉ làm tổn của dân chớ không làm lợi dân, cho nên mới công kích. Trong thiên phi-nhạc họ Mặc dẫn giải rất là tường tận nào là nghe nhạc bỏ việc làm, đánh nhạc tốn của dân. Nhưng đó cũng là cái vấn đề tình vụng tính khéo mà thôi.

H. T.

Thế tục nhân đàm

Cô chín Huê nói tiếng Tây !

Cô chín Huê, con Hương-cả Tam là một người con gái con nhà phú hộ ở ruộng rẫy Con nhà giàu, việc bếp núc giỏi, song không có học chữ nghĩa.

Hồi tháng trước, có một thầy thông ở Saigon xuống cưới Theo chồng về Saigon ở chẳng bao lâu, hai vợ chồng lại dắt về thăm cha mẹ.

Một bữa sáng kia, cô chín Huê thức dậy rửa mặt gỡ dầu rồi kêu con Cần là đứa ở mà bảo :

Cần ơi ! Em làm ơn lấy cái « *lập là* » chiên cho chị một đĩa « *ôm-lết* » hay « *ốp-la* » đặng anh chín em nó ăn lót lòng chút Nè, như nhà không có « *lập-la* » em lấy cái « *cách-son* » bắt nước làm ít cái « *la-cot* » anh chín em ăn dỡ cũng được !

Con Cần nghe nói thốc con rái ! Nó không biết cái gì mà : *lập-la, ôm-lết, ốp-la, cách-son, la-cót*, tiếng Annam đâu có mấy tiếng lạ ấy ? Chị chín lên Saigon mới có một tháng đã học được nhiều tiếng mới quá !

Con Cần lên lại hỏi nhỏ thầy chú thầy cắt nghĩa : « *lập-là* » là cái chảo trẹt, « *ôm-lết* » là trứng gà đánh nát trong rồi chiên, « *ốp-la* » là trứng gà chiên còn nguyên trong đó, « *cách-son* » là tay-cầm, « *la-cót* » là trứng gà luộc nửa chánh nửa sống ! Con Cần nói :

Trời đất ôi ! Tưởng chi lạ... Phải vậy thì chỉ nói ; các món đó có ai gọi với bằng đâu ?

Chị chín em nó muốn nói tiếng Tây cho gọn cho.

Nói vậy, bỏ là tiếng Tây ? Trời đất ơi ! Ở đồng điền ai hiểu !

Mít

CÁC QUÍ HỮU !

Qui-hữu hãy đọc Duốc Nhà Nam và cổ động các qui hữu của qui hữu cùng đọc, rồi những qui hữu của qui hữu sẽ thành ra qui hữu của Duốc Nhà Nam !

Quan đi dân mến

Bổn-báo tiếp được mấy hàng sau nầy của nhơn dân trong quận Long-thành nhờ đăng :

Quan-lớn Phạm-hữu-Ngôi

Ngài ngồi tại quận Long-thành ở biên-hòa trong 8 năm, lấy đức trị dân, nhờ vậy mà dân được thái-bình, an cư lạc-nghiệp, trong quận không có cướp trộm làm điều gì sái quấy ; ngài thiệt đáng một ông quan cầm quyền cai-trị dân-chúng

Nay có lịnh quan Thống-đốc đổi ngài đi xa, anh em chúng tôi lấy làm triều mến, thương tiếc không cùng, không biết lấy chi đền đáp, vậy xin mượn tờ báo tỏ nỗi khúc nôi. Cần chúc cho ngài sống lâu muôn tuổi.

Thanh-Lương

PENSIONNAT HUỲNH-KHƯƠNG-NINH

Kính cùng Quí Ông, Quí Bà hay

Những trò đã bỏ trường về nhà từ bữa thứ sáu 30 Mai 1930, mà bữa nay (4 Juin 1930) chưa tựu lại thì kể cùng như mấy trò làm grève.

Bổn trường nhứt định không cho mấy trò đó vô trường.

Nay kính

Huỳnh-Khương-Ninh

TIN MỚI TRONG LÀNG CẢI-LƯƠNG

Cô ba Xuân và tư Bố trở về « Tập-ích-Bang »

Cùng chư vị hiếu kịch

Cô ba Xuân và tư Bố là đào và kép của gánh hát chung tôi. Hai người đều có thiếu nợ chủ nhơn và đã trốn đi hơn hai năm nay. Hôm ngày 10 Juin 1930 bổn bang chủ nhơn có bắt được hai người ấy và có trình cho sở cảnh sát (bót) Chợ lớn hồi hai giờ trưa Trước một quan cảnh sát, cô ba Xuân và tư Bố xin trở về Tập-ích-Bang như xưa, nên chi bổn bang chủ nhơn không có xin buộc tội và cho trở về hát trừ nợ. Ấy vậy, từ đây cô ba Xuân và tư Bố sẽ hát cho gánh Tập-Ích-Bang.

Thiết tưởng ai cũng biết tài của cô ba Xuân và cô là người yêu mến của làng cải-lương nên khỏi đỗ lời giới thiệu vậy.

Từ đây chúng tôi sẽ hết lòng lo chấn chỉnh gánh hát cho khỏi phụ lòng chiếu cố của chư vị hiếu kịch. Vậy có mấy lời kính cáo cho chư vị được rõ.

TẬP-ÍCH-BANG chủ-nhơn
cẩn khải

Muốn bán gấp NÊN BÁN RẺ

Một cái xe hơi torpédo **HOTCHKISS** *số* **C.8877** *bây chỗ ngồi máy tốt, đủ đồ phụ-tùng. Ai muốn mua xin lập tức do nơi nhà số 329 đường Frère-Louis Saigon mà thương nghị.*

XIN CÁC NGÀI ĐIỀN CHỦ LƯU Ý

Tại nhà hàng Đồng-Hương-Lử Quán của ông Dương-quang-Thinh ở Rạchgiá tại mé biển thiệt tốt, mát mẻ, lại có lảnh việc đất ruộng kiện thưa, và lại cho vay lớn của hàng thế đất ruộng xin các ngài đến tại đây thương nghị.

Làm ruộng

Cách dùng phân tro tây hiệu CON CÁ

Mỗi mẫu bỏ mười bao phân 50 kilos.

Trộn phân với trấu ướt đặng dễ rải vì phân nhiều lắm sợ gió bay đi chỗ khác.

Rai phân sau khi cấy, rải phân rồi bừa lại cho đều rồi mới cấy lúa.

Nên dùng phân thứ KA mà làm mạ, mỗi công bỏ một bao phân, trộn với trấu như nói trên đây, cấy rồi rải phân xuống, bừa trục cho kỹ rồi mới rải giống. Chừng ít bữa thì mạ lên tươi tốt.

TRƯƠNG-VĂN-CẢM
Đại-lý Hãng Tân-Công-Ty Phân,
tro tây Bắc-kỳ hiệu CON CÁ
40, Quai du Cambodge, CHOLON

Các bà các cô hãy nên dùng thứ phấn mà nhiều người đã công-nhận cho là thiệt tốt

Phấn này dồi cho nước da được mát mẻ tốt tươi hồng-nhận mềm mại và trừ được tàn nhang, thanh-kim, trứng cá, mụn đen, da nám và trừ độc muỗi đốt

Đủ các màu : trắng, Da người, Hương-lợi.
Hộp lớn 1 $ 00 Hộp nhỏ 0 $ 50

Mme ĐẶNG-THỊ-HỒI.
38 Rue de Reims -:- SAIGON

PHƯỚC KIẾN HẠ-MÔN

Trấn Dường Di Đường

Sâm Nhung Điều Kinh Chỉ Bạch Đái Hoàn

Nhan hiệu « SONG PHỤNG »

Thuốc thanh trị bịnh đường kinh và chứng bạch đái lâu ngày

Thuốc nầy chủ trị những chứng bịnh đờn bà bởi tử-cung hư, lâm bịnh đau máu và chứng bạch đái hạ lâu ngày không hết, đến nỗi nước da vàng ủa, mình vóc ốm gầy như muốn thành lao ; nếu uống thuốc nầy cho thường, chẳng bao lâu sẽ thấy nó có công hiệu lạ lùng, trở nên tinh thần khoe khoắn, ngon ăn ngon ngủ, mà những tật bịnh tự nhiên phải hết, ấy là một phương thuốc vương-đạo, trừ tật mà bồi bổ cần lắm, cho nên trừ hết bịnh, thật nó có tài liệu kinh chưởng tử, trừ chứng đau máu và bịnh bạch đái linh nghiệm như thần.

Tánh thuốc nầy rất hạp với khí hậu các xứ nóng, đã ngoại 30 năm nổi danh tiếng tại quần đảo Nam-dương (thuộc địa Hồng-mao và Hà-lan), những tiệm thuốc ở các nơi ấy có lảnh bán cả, đều cho là thuốc thánh của đờn bà vậy.

Mỗi ve giá là : **1 $ 50**

Y-học-sĩ TRẦN-KIỂM giám chế

Tiệm tại đường Paris số 28 — CHOLON

Lời cảm tạ

Nguyên tôi hồi 20 tuổi, mình có gầy ốm yếu, vẫn mắc bịnh đau đường kinh tôi kỳ ra ít lắm, mà không phải kinh bế, khi có khi không, hoặc có một ngày nửa ngày không chứng sanh chứng ho hen, suyễn nghịch nhứt đầu xây vầm khác nước, muốn ọa, nhọn, bụng đói ăn chang đang hễ ăn vô thì đầy bụng đại-tiện, tay chơn yếu đuối, đi đứng khó lòng, ấy trong 10 năm trời nay hễ cư tới kinh kỳ thì có những chứng bịnh ấy, mà đã trị 3 năm trời rồi cũng chẳng có chút chi là bớt, càng uống thuốc càng thấy nặng thêm thật là khó chẳng biết nói sao cho xiết Thời may mà ông y-sanh Trần-kim chủ nhà thuốc « DƯỠNG-ĐI-ĐƯỜNG » số 28 rue Paris, Cholon, coi mạch mà đoán chắc rằng là bịnh khí huyết đều hư, nên coi mạch rồi, mới trao cho tôi thứ thuốc « Sâm nhung điều kinh chỉ đái hoàn nhơn song phụng » mà tôi đem về uống nơi trong 10 ngày thấy thần hiệu, kinh kỳ lại tốt, nên đổ mấy lời vào qui báo mà cảm ơn ông thật rất giỏi.

Madame KHUNG-SENG-CHEONG
Epicerie Cheong-Seng, quai des Jonques
N° 250, Cholon

NOUVEAUTÉS AUTOMOBILES

35, Colonel Grimaud, Saigon

Ngang gare xe điện Cuniac

Téléphone 747

Tiệm bán cáng, dầu, vỏ, ruột, đồ hiệu tốt và đồ điện xe hơi, xe máy mới nhiều hiệu tốt và đồ điện khí Mua vỏ ruột nơi Bổn-hiệu đã được rẻ mà có người thảo ráp và hơn hơi không tính lên, tiệm mua bán lại, chủ xe đó có tiếc huê hồng riêng nhiều.

Bổn-hiệu xin mời quí bà, quí ông trước khi muốn mua một món dùng cho xe xin đến gót đến Bổn-hiệu thương-lượng và vừa giúp Bổn-hiệu là người đồng-bang đặng mau tấn-phát thạnh-hành Bổn-hiệu rất thâm cảm vô cùng.

Chủ-nhơn : **P. Thân**

Muốn bán Chaudière nhà máy củ còn tốt giá rẻ

1 cái 100 mã-lực có ống khói
1 cái 70 mã-lực
1 cái 50 mã-lực
1 cái 40 mã-lực

Hỏi tại báo-quán
DUỐC-NHÀ-NAM
72, Lagrandière, Saigon.

Hình chụp ở
QUẢNG-CHÂU
Chụp hình ban ngày và đêm
Có đèn lampe à vapeur de mercure để chụp, hình coi rất tốt

TÍN-ĐỨC THƯ-XÁ

TÉLÉPHONE 669 — 37, RUE SABOURAIN
SAIGON

Bán đủ sách học chữ lang-sa và chữ quốc-ngữ — đồ văn phòng và đủ đồ dùng trong trường học — Tiểu-thuyết, truyện annam, truyện tàu, thơ, tuồng Namkỳ, Bắckỳ. Bán sỉ (bán buôn) và bán lẻ. Xin mời quí kháchchiếu cố.

THUỐC HO

Nhân con thỏ

Là thứ thuốc tốt chế tạo tại bên Tàu mà nhơn xưa nhiều người dùng thấy hay đã phải để khen-trình khen tặng.

Qui-khách muốn biết thiệt hư xin cứ dùng thử một lần sẽ rõ.

Ai ở xa xin biên thơ và mandat cho ông Huỳnh-Can chủ tiệm.

VĨNH-AN-ĐƯỜNG
[illegible] Bd Galliéni
SAIGON

HỘT XOÀN

Mới lại trên 20.000 $ 00 Đủ thứ nước, lớn có nhỏ có Giá rẻ — cô ra thong thả — tiếp nước từ tế.

Bijouterie Parisienne
J. GIUNTOLI

Người Annam
— hãy đọc :—
báo của **Annam**

GARAGE
Nguyễn-văn Phát
N° 1, rue Verdun-Saigon-Tân, n° 769

Hãng sửa xe hơi mới lập, có hàng đồng, đồng thắng xe, sơn xe, có lãnh kiện đồ phụ tùng xe hơi, máy xay lúa, máy cày, có vấn dynamo và magnéto.

Công việc làm rất kỹ lưỡng.

N. V. PHÁT dit BẢY.

CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP ĐỊA ỐC NGÂN HÀNG

Mẫu danh Công-ty vốn hơn 110.000 quan

CHI CUỘC Ở NAM-KỲ

SAIGON 17 Boulevard de la Somme
CANTHO [illegible] & Saintenoy

Các Chi-nhánh khác : NAM-VANG, HANOI, HAIPHONG, BANGKOK

CHO VAY THẾ CHƯN, KỲ HẠN LÂU NĂM

Thế chơn đất nhà phố thành gấp mỗi tháng mỗi ba tháng, mỗi sáu tháng hoặc mỗi năm Tiền lời 12 %

Thế chơn đất ruộng mỗi năm thu mua mùa lúa trong đồng một lần Tiền lời : 10 % — Và theo cước thêm 2 % tiền huê hồng bảo lãnh

CHO VAY ĐẶNG CẤT NHÀ PHỐ

Quí vị muốn bắt hàng đến chỗ [illegible] gần quí vị gặp Chuthe sẵng được

Các gánh hát nên chú ý

Rạp hát Thành-Xương đường Boresse số 121, của ông Huyện Cần cho mướn, mấy đêm thường thì 40$00 còn đêm thứ bảy 60$00.

Hát bộ Annam
Ngày thường 35$00.
Ngày thứ bảy 60$00.

Nếu qui ông qui cô cần dùng xin do nơi số 14, đường Lacotte, như qui vị mướn trọn tháng tính rẻ hơn.

NOS COURS DU SOIR

Leçons de Français & de Mathématiques par un professeur bachelier et un professeur diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie.

Préparation aux divers **concours de secrétaires**, aux concours d'admission à l'Ecole P. T. T., **Commerce et T. P. de Hanoi**.

Comptabilité commerciale par un professeur français Expert comptables près des Tribunaux de Saigon.

Annamite par un professeur compétent dans la carrière.

ECOLE ĐÀO-THẠO-VỸ
108, Rue Mac-Mahon, 108
(Derrière la Prison Centrale de Saigon)

Thuốc gia truyền

Bổn-đường chuyên trị bạch đái điều kinh dưỡng thai bảo sản, tái tinh trị tiêm-la, giang-mai, sang độc phủ minh và các bịnh lậu lâu mới nặng nhẹ thế nào có đủ phương trị theo mặt bịnh mạnh dứt ngày sau sanh con, đứa nhỏ khỏi chịu độc của cha mẹ. Những thuốc đăng vô trị các bịnh ngoài da có nhiều phương hay lạ lắm, thuốc xổ đại tài, bất kỳ người lớn con nít đau bịnh gì cũng có đủ phương thuốc toàn là đồ gia truyền trị mạnh dứt hay lắm, độ nhứt trị con nít ọc, la ban, trái tại nhà thuốc sống Thầy đại tài, ai truốn xem tờ nói việc thuốc rành rẽ hoặc hỏi đều chi nhớ để cò trả lời, thơ mua thuốc nói chứng thiệt kỹ để ngày cho :

NGUYỄN-VĂN-TỐN
Chủ nhà thuốc gia truyền
Hiệu SANH-SANH nhơn CHIM ÉN
Tại CAINHUM (Cochinchine)

Ai muốn lãnh làm đại-lý bán thơ thương nghị sẽ có điều lệ và mục-lục thuốc nói đến cho

CABINET DE CONSULTATION MEDICALE

Madame & M. CAO-SI-TAN
DOCTEUR EN MEDECINE
N° 150 RUE MAC MAHON -:- SAIGON

BÍ-MẬT TIỂU-THUYẾT N° 7

DÒ LẦN TRONG BÓNG TỐI

Tác-giả : **Bửu-Cảnh**

Say sưa hay là chiêm bao

(*Tiếp theo*)

Trời ơi! vậy thì tôi chẳng có bằng cớ gì hết, nếu tôi thuật chuyện lại, chắc là chẳng ai thèm tin một thằng đui mù như tôi, nửa đêm bỏ nhà, mở cửa ra đi, rồi sáng ra nằm dựa gốc me trong Bà-chiểu. Những kẻ giết người hồi hôm, họ sắp đặt cũng khéo thiệt. Theo như lời dì chín Út thuật đứt khúc đứt đoạn cho tôi nghe đó, thì họ bắt tôi uống thuốc mê rồi họ thay quần áo cho tôi, dặng về sau không ai thấy dấu máu được, đoạn họ chở tôi bỏ cho xa Saigon, dặng khi tôi tỉnh dậy tôi không biết chỗ họ giết người ở vào con đường nào.

Tôi muốn đăng nhựt-trình rao kiếm người khách trú đêm ấy đêm nọ có dắt dùm một anh về nhà, dối rằng muốn giáp mặt đặng thưởng một số tiền, hễ tôi gặp anh khách trú ấy thì tôi hỏi ra hỏi hóm anh ta dắt tôi lại đường nào được hiền. Song có một điều bất tiện là khách trú ít khi đọc báo chữ tây và chữ quốc ngữ, trước khi cái lời rao của tôi thấu đến con mắt anh ta thì bọn giết người đã hay rồi, chúng sẽ kiếm cách làm hại tôi cho khỏi lộ chuyện của chúng ra.

Nhưng không có lẽ tôi cứ làm thinh hoài được, không có lẽ tôi để cho quân sát nhơn kia hiểu hiểu tự đắc, chẳng kiên chẳng sợ lưới trời luật nước, như vậy thì lương tâm tôi không yên được. Qua bữa sau tinh thần tôi đã thiệt bình phục rồi, không còn nặng đầu, mỏi tay, mỏi chơn nữa, tôi mới sai người mời Trạng-sư Vương-văn-Giới đến nhà cho tôi nói chuyện.

Từ khi tôi được hưởng gia tài của cha mẹ tôi để lại thì tôi thường có dịp đến phỏng vấn ông Trạng-sư Vương-văn-Giới, có khi cậy ông lo cái bộ ruộng đất, có khi mượn ông ra dùm một cái nào đơn xin giấy vĩnh viễn dặng làm chủ thiệt thọ mấy chục mẫu ruộng của ông già tôi khẩn tạm khi trước. Về sau tôi đau con mắt, gặp khi có việc cần phải giáp mặt với ông ta, tôi thường viết giấy mời ông ta lại nhà tôi nói chuyện, ông ta cũng chiều theo ý tôi, vì bắt tôi đến phỏng vấn của ông ta, phải có người dắt từ bước, thì lấy làm bất tiện cho tôi. Nay tôi mời ông ta lại nhà tôi, chắc người ngoài cho là một sự thường, chẳng dời nào tôi có ý gì khác hơn là bàn tính với ông ta về ruộng đất, phố xá của tôi.

Chuyến nầy, ông Trạng sư đến nhà, tôi chẳng nói chuyện ruộng đất phố xá, chi hết, lại thuật cho ông nghe những việc vừa mới xảy ra hai bữa trước, rồi hỏi ông xem tôi nên làm sao cho khỏi trái đạo làm người, ông Trạng-sư cũng chịu khó ngồi nghe tôi thuật chuyện.

— Ông nghĩ lại coi. Như vậy có phải là gớm lắm không?

— Phải, thiệt là ghê gớm lắm.

— Ông trưởng tổng đã cho ông viết dùm một cái thơ gởi cho quan biện-lý, kỳ tên tôi lãnh rạch, bắn hỏi thuật tỏ vụ án mạng trên, như vậy có tiện hay không?

— Tôi tưởng làm vậy không tiện chút nào. Quan biện-lý được thơ của thầy, hoặc tin hoặc không, bỏ tin lời thầy nói thì ông phú cho sở mật thám dò xét, mà dò xét việc nầy có dễ gì đâu? Cần nhứt là phải biết án mạng xảy ra đường nào, chỗ nào, mà thầy không có thể chỉ đường được, thì chẳng có lẽ mật thám phải dò khắp châu thành Saigon, dò từ nhà, từ cảng phố. Thầy cũng biết ở Saigon, nếu do theo lô-kê cửa bảng thau hay là bảng sảnh mà nhìn nhà thì không có thể nào được bởi vì hai thứ lô-kê ấy người ta đều dùng bản hà sa số. Ngoài trừ cái lô kê cửa thầy không có thể tỏ ra điều chi khác nữa dặng giúp cho sở mật thám tra xét việc của thầy thuật lại đó, vậy thì ông biện-lý không tin thầy là phần chắc hơn.

— Nếu vậy, chuyện của tôi vừa mới cho ông nghe đây, không nên tỏ cho ai biết hết hay sao?

— Phải. Theo ý tôi thì thầy đừng thuật lại cho ai nghe hết, là tốt hơn.

Có lẽ ông Trạng-sư ông nghi cho tôi nằm chim bao, rồi tin rằng chuyện có thiệt, nên ông mới khuyên tôi cứ khư miệng. Tôi tức lắm, mà biết làm sao bây giờ?

Tôi có ý muốn đi thẳng lên sở mật thám, xin giáp mặt với ông xếp mật thám, rồi thuật cho ông nghe. Ông quen việc án mạng sát nhơn, ông biết trong những vụ ấy thường có điều bí mật, chuyện của tôi ông có thể tin được. Mà tôi nghĩ lại: dầu ông có tin lời tôi nữa, ông sai lính kín đi dò, họ biết được án mạng ấy xảy ra chỗ nào cũng phải mất năm bảy bữa, hoặc nửa tháng, hoặc một hai tháng, còn mấy tay hung thủ can phạm trong vụ án mạng khi thấy tôi lên sở mật thám thì chúng đã lo phương giữ mình rồi, chúng đã kiếm cách tẩu thoát rồi. Mà trước khi cao bay xa chạy, chúng chẳng khỏi có ý giết chết tôi, muốn phạt tôi về tội thèo lẻo. Không có lý nào tôi cầu xin một vài người lính kín canh gác nhà tôi ngày đêm trong vòng năm bảy tháng, mà ông xếp chịu cho như vậy.

Tôi cân lợi hại mọi đường rồi tôi quyết lấm thinh, chẳng thuật cho người ngoài nghe chuyện xảy ra đêm đó. Thôi thì thiên hạ muốn cho là chuyện chiêm bao, mình cũng nên giả dại qua ải, tuy mình chắc là không phải chiêm bao, nhưng cũng nói theo họ là chuyện chiêm bao, cho xong.

Còn nữa

ỜI RAO
XIN BẮT QUÂN GIAN

Kính cáo cùng chư-quân ở Lục-tỉnh, như là hạt Sadec, có tên Nguyễn-văn-Ý, 52 tuổi, gốc ở làng Tân-qui Tây (Sadec) có đem ghe đến xin cho chở hàng đi Lục-Tỉnh.

Bởi vậy hôm ngày 5 Mai tôi có giao cho nó chở hàng đi Ton-Hon gần miền Tịnh-Biên.

Đi dọc đường, nó ăn cắp bán của tôi, rồi bỏ ghe mà trốn tư đó đến nay. — Tôi có vào đơn thưa tên ấy nơi phòng quan Biện-Lý Saigon ngày 23 Mai 1930.

Vậy xin chư-quân ai bắt dặng nó đem đến tôi, hoặc là giao cho làng, tổng, cùng là sở sân-đầm, thì tôi chịu thưởng một trăm đồng bạc. Một ời nói ra chẳng dám sai chạy.

Tôi xin in hình tên Nguyễn-văn-Ý vào đây dặng chư-quân dễ nhìn mà bắt nó.

Saigon le 28 Mai 1930

Signé : ONG-TICH
Entrepreneur de transports
demeurant N° 23 Bd. Charner
(trọc kêu đường Kinh-Lấp — SAIGON

SAIGON CÓ MỘT

Danh bất hư truyền

Ông Hồ-ngọc-Sung, ở tại đường d'Espagne số 132, như hình đã chụp đây, là một ông thầy coi tướng, chỉ tay, địa-lý, xây phương hướng, cất nhà, sanh phần, và di-táng kỹ lưỡng, rất chín chắn. Cái danh của ông người ta thường đồn đãi khắp cả Saigon và Lục-tỉnh, không phải là ngoa truyền vậy. Ai đến cho ông coi, đều được vừa lòng, vì trăm chuyện ông nói không sai một mảy.

Nay kể từ 2 Juin 1930 nhằm ngày mồng 6 tháng 5 Annam sắp tới, ông sẽ chụp hình của mỗi chư qui vị nào đến coi, dặng hiến cho chư qui vị, không tính tiền gì hết. Trước là, đến ơn chư qui vị giúp ông bấy lâu nay, sau ông chụp để đánh; tấm hình về 1 cái bàn tay, dặng sau có muốn coi lại thì dễ mà chỉ cho chư qui vị hiểu; vì tướng với chỉ tay mỗi năm đều đổi khác nhau luôn.

Bán dầu thuốc gia truyền
Trừ bịnh ghiền á-phiện

Mấy phương thuốc sau đây rất quí báu trong đời, của nhà Đ-học có danh ở Bắc-kỳ, chánh gốc mấy đời lưu truyền, trị bịnh trăm ngàn người không sai một. Cho nên mỗi tháng tiếp được mấy trăm thư các tỉnh gởi đến cảm nhận là TIÊN-DƯỢC, *và không cần ai chứng nghiệm. Có bịnh trước hết xin đăng thuốc nầy, thì khỏi lo tốn mất oan.*

Nếu thở hơi ra hôi, ở ve rất kỵ, uống du mà khoái ư hiểu, không lợi đường sanh đẹc, các thứ có toa riêng, cần cảnh uống rõ rõ rõ.

1- THUỐC BỔ Á-PHIỆN *đại tài không kể phá chất nào, ăn ngon ngủ khoẻ, đại-tiện mỗi ngày, làm việc nhiều không kể mất mệt, ai bổ nhớ được. Cứ tính hút mỗi ngày 1 $ 00 thì tốn 6 ve đủ bổ, 1 ve 70 hoặc gần 1 $ 00.*

2- THUỐC BIỂU-KINH BẠCH-ĐÀI *thật hay, trong 5 ngày dứt bịnh. Lại đường kinh nguyệt đều kỳ, lợi đường sanh đẹc, mặt mày sáng đẹp lạ thường, nặng 3-4 ve dứt tuyệt, 1 ve giá 1 $ 20.*

3- THUỐC BẠU LẬU, *Lậu mủ, lậu máu, lậu huyết, lâu năm thành cái, nặng uống 12 ve nhẹ 6 ve dứt tuyệt, mỗi ngày uống 1 ve, 1 ve giá 0 $ 70.*

4- THUỐC DƯƠNG-MAI TIỄM-LA *lâu ngày nhiễm cốt, lở hay phát nhức mỏi cả thân mình, nặng 6-7 ve hết bịnh, mỗi ngày uống 1 ve, 1 ve giá 0 $ 75.*

5- THUỐC TRỪ-CĂNG *Tiêm-la và Dương-Mai, uống 2 ve, 1 ve giá 0 $ 50.*

6- THUỐC BỘT *trị tiêm-la và các thứ ghẻ, lát, trong 24 giờ lành, 1 ve giá 0 $ 50.*

7- THUỐC TỀ BỔ *cho người già cả, đau mất mạnh, làm việc nhiều lao lần, đau bịnh hao-lữa khi huyết kém, uống trong 1 tuần thì trăng hiện như rằm, 1 lần uống một tháng giá 15 $ 00, nếu lẻ 8 $ 00.*

THUỐC BỔ-LAO 0 $ 50, THUỐC SIỄN 0 $ 70, THUỐC HỒI HÁCH 0 $ 50, *mỗi thứ đáng 3-3 ve hết bịnh.*

Qui ông mua thuốc, xin viết thơ nói rõ cùng bịnh tôi gởi theo đặt lấp tiền theo cách « Lãnh hóa giao ngân ».

Thư và mandat đề như sau :

M. NGUYỄN-HÒA-LIÊN
107, Bd Albert 1er — SAIGON

TIỆM SỬA ĐỒNG-HỒ
NAM-VIỆT
Thân-Trung

Trước ở *Dakao* nay đã dời về N° 34 Rue Sabourain Saigon.

Bổn tiệm chuyên nghề sửa đồng hồ và các thứ máy nhỏ, như: máy hát, máy viết v. v. làm chắn liền hiếu hỉ; khắc con dấu, bảng đồng, bảng đá, mộ bia đủ kiểu.

Ngài nào sẵn lòng *chấn hưng công nghệ* cho người đồng bang khi có cần dùng việc chi xin đem đến bổn tiệm sẽ chắc chắn được như ý.

Kính khải.

QUẢNG-CHÂU
226, Quai de Choquan CHOLON
(ngang gare Jaccaréo)
Chụp hình rất khéo, ít nơi sánh

Đông-Pháp mới có một !

Tiệm bán cơm chay và đồ điểm tâm chay

Mới dọn tại đường Colonel Grimaud số 31 giáp phố mới ngan ga xe điện đường dừa (gare Cuniac) trước chợ Bến-Thành. Tiệm dọn rộng rãi sạch sẽ, gần bến xe hơi, gần khách-sạng rất tiện cho qui khách ở xa đến Sai gon muốn dùng bữa chay. Rất tiện cho qui ông ở Saigon-Cholon, Giadinh, còn phải đi làm việc dùng lót lòng hoặc dùng bữa chay. Bán thường ngày và cũng có nấu cơm tháng. Bất luận người tu hành hay là không tu mà muốn dùng bữa chay, xin thỉnh đến quý giám cho bổn hiệu đăng bền vững lâu dài thì chúng tôi rất đội ơn. Món ăn mỗi ngày trên mười món và đổi bữa. xin hỏi toa đồ ăn (Menu) mỗi ngày.

Bd GALLIÉNI
7 à 29
Phòng kiểm hói rộng rãi vô
Téléphone : 778
Tam-Kỳ Khách-Lâu
HUỲNH-HUỆ-KỲ Chủ-nhân
Annexes Rues Colonel Grimaud et Bourdais rất mát mẻ

Thuận-Thái-Lai
số 353 đường Thủy-binh Cholon
Bán đồ nữ trang, vàng, ngọc, và kiểu đeo mắt thật thủy tinh
Tiệm nghề ở Quảng-đông
Hướng-dẫng danh tiếng hơn 30 năm nay

Tiệm chế ngự tôi chuyên bán các thứ ngọc, ngà, than ngọc, ngà bông tai, vòng, hột xoàn chiếu, thiên môn nhẫn, lại thêm trên chiếu đã quí báu các món nữ trang bằng vàng thấy đều tinh đẹp. Bằng cần chúng tôi có tiệm nữ bán Quảng-đông gởi sang; còn các món đồ nữ trang, thì thợ Hướng-dẫng làm ra vàng thật đồng chất. Hoặc mua đồ đều có ghi hiệu của chúng tôi vào để chúng cũng không có đều chi giả dối. Những tiệm bán đồ vàng, ngọc ở Saigon-Ramvim và các tỉnh khác đều có mua của tiệm chúng tôi mà bán lại.

Kính mời qui khách hãy lại xem chúng tôi bết sức hoan nghinh và tính theo giá rẻ.

DAKAO PHOTO

Là nhà chụp hình có danh ở Saigon và lục-châu ai cũng biết. Hình thiết giống và khéo, làm kỹ lưỡng không dám bì kịp;

Ở ngang gare xe điện Đất-hộ

8 et 10 Rue Martin des Pallières, 8 et 10

DAKAO-SAIGON

S^té A^me POINSARD & VEYRET
PARIS - SAIGON - PNOMPENH - HAIPHONG - HANOI

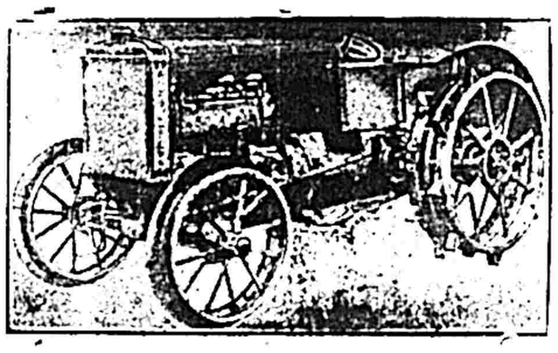

Máy cày hiệu ALLIS-CHALMERS

thiệt tốt, rẽ cày mau, chạy dầu hôi hay là essence. Điền-chủ nào muốn mua ở đem máy tới ruộng cày thử. Ở xa viết thơ hỏi báo *Duốc Nhà Nam*, N° 72 đường Lagrandière — Saigon.

Pompe hiệu RATEAU

là hiệu rất có danh tiếng làm pompe tốt hơn hết bên Pháp. Đem nước vô ruộng một giờ được đến 10.000 m3 nước. Muốn để trên xe hay để trên ghe cũng được. Pompe nhỏ và lớn có thể đem nước vô ruộng được từ 200 m3 tới 10.000 m3 nước trong một giờ. Hội Tháp-Mười có mua đa chứng minh rõ rệt. Muốn mua xin tới thử tại hãng:

POINSARD&VEYRET
Boulevard Charner N° 121, Saigon

Thiên hạ hoan nghinh lắm

Hiệu thuốc sáng lập năm 1925 đã được đồng bào hoan nghinh lắm, có gần 200 thứ thuốc trị đủ các bịnh người lớn trẻ con, tuy là thuốc của danh-y Việt-Nam và Trung-quốc có cấp bằng y-học chế ra theo hoá-học tân thời, có nhiều chứng khó trị như đau bụng, đau huyết trắng, đau máu, để chửa khó nuôi hoặc không thai nghén, kinh nguyệt bất điều, có thai sinh nhiều bịnh lạ vô vàn, các chứng khó nuôi trẻ con là chứng yểu vong, nhờ học được phép trị và thuốc của Nhựt-bổn mà trị trăm bịnh đều lành, vang lừng danh tiếng, không bịnh gì là không có thuốc hay. Và các chứng bịnh phong tình huê ngọc giang mai với lậu thì bổn hiệu lại có đủ thuốc chuyên môn, dù bịnh lâu mới khó dễ, cách nào, biến nhiều chứng lạ kỳ cũng có đủ thuốc kỳ phương trị mạnh mẽ mà không hại đường sanh đẹc. Bịnh gì mua thuốc cũng phải kể cho thật kỹ, muốn hỏi đều chi nhớ để có trả lời, có catalogue thuốc để cho ngài nào hỏi.

Ở Saigon trở bán tại 30 rue Aviateur-Garros Téléphone 921

Các nơi, thơ mandat cứ đề cho.

M. DINH-THÀNH-SONG
à Cái-nhum (Vinhlong)

Xứ đã nóng mà mưa lại nhiều
NÊN SỬNG :

BỨC SÁU BẰNG CÂY

đã mát mẻ, lại khỏi sợ mưa mục. Giá bán từ 4 $ 00 tới 4 $ 80 một thước vuông

Tại hãng :
S^té INDUSTRIELLE DES BOIS & FIBRES
1, Rued 'Auot SAIGON

AUX CISEAUX D'ARGENT TÂN-TÂN
90, Boulevard Bonnard -- SAIGON

— Anh đi đâu mà vội dữ vậy?

— Tôi phải lại tiệm may TÂN-TÂN để mua một cái áo mưa, kẻo người ta mua hết; và may mấy bộ đồ, vì chỉ có ở đó có hàng tốt đặc-biệt, may khéo đặc-biệt, mà giá lại rẻ đặc-biệt nữa.

— Phải đó! Anh mua áo mưa và may đồ ở đó mà bận thì không ai chê vào đâu được!

CÁC TAY CHỤP ẢNH

HÃY MUA ĐỒ MỚI MÀ GIÁ LẠI RẺ :
THUỐC (Produits chimiques)
KIẾN (Plaques)
GIẤY (Papiers)
CARTONS
ĐỒ PHỤ TÙNG (Accessoires)

Đại-lý : PLAQUES
ELECTRA

Photo THÁI-SANH
166, Rue des Marins — CHOLON

Tàu Nguyễn-văn-Kiệu

Mỗi ngày đều có tàu chạy lên xuống Saigon-Travinh, vậy xin qui khách hãy nhớ chuyến ở Saigon đến sau rồi nhà-nước, ngày đầu đường Kinh-Lấp đáng 9 giờ tối thì chạy tới Nước-mặn chừng 12 giờ, Cho-Vàm 1 giờ, bến đò Cho-Gạo 2 giờ, Mytho 3 giờ rưỡi, rồi nhân theo cầu tàu của khách-trú, cầu nào trống thì đến, cập vô cầu ấy là cập ngoài. Đến chỗ chuyển xe lửa năm 6 giờ rưỡi tối, đã bị hành trình chạy lên. qua An-hóa 8 giờ, Bentre 8 giờ rưỡi, Mỏ-cày 9 giờ, Thom 10 giờ Travinh 11 giờ rưỡi.

Chuyến ở Travinh đáng 6 giờ tối chạy lên Thom 7 giờ rưỡi, Mỏ-cày 8 giờ, Bentre 9 giờ, An-hóa 10 giờ, Mytho 11 giờ cập cầu ngoài sông rồi thì cầu tàu lục-tỉnh chạy mọi khi hiểu đã Cho-gạo 12 giờ rưỡi, Cho-vàm 1 giờ rưỡi, Nước-mặn 2 giờ, Saigon 4 giờ tối 6 giờ rưỡi. Xe theo nước lớn ròng.

Tàu nầy tôi cầm đưa qui-khách đây là quyết làm cho qui khách vô cả bà con quen cầu tôi lên xuống Saigon khỏi sự hiểu nghẽn và sự sáng gió và tiện hơn mấy tàu khác. Là khiến lên xuống Mytho Hồi qui khách vắng tàu ngồi một giờ thì đây thì thấy tới Saigon, lên mua đồ hay làm việc chi cũng không sợ nữa.

Vậy xin qui khách vuông tính tôi, đi đâu cho tôi đã nói phí, đồng tôi tìm cho tôi ngày. Cho những người làm công việc dưới tàu cầu tôi có ai làm điều chi không phải với qui khách thì xin qui khách viết thơ gởi ngay tại tiệm cầu tôi bán đồ phụ tùng xe hơi, vỏ ruột, hiệu « RAPSON », « ANGLAIS » lại chắc lắm. Đồ tôi bằng hai vỏ ruột chúng ta xài hai [illegible] đồng, đầu nhứt v. v. ở nơi đường AMIRAL COURBET, Saigon số nhà 26, thì tôi sẽ hồi mà cho lại tiền cho vừa lòng qui khách.

Nay kính
Nguyễn-văn-Kiệu
COMMERÇANT
26-28, Amiral Courbet, SAIGON

HÃY DÙNG PHÂN TRO HIỆU "CON CÁ"

THÌ HUÊ LỢI TĂNG BỘI PHẦN

5 . và 300$

Trong năm 1930 này, qui ngài có đắt may hay là may công ở bổn hiệu sẽ được trả lại 5 phân 10o [illegible] nghĩa là 100$10 sẽ trả lại 5$00 70$ sẽ trả 3$50 20$20 là qui ngài [illegible] thường 300$10 nữa.

[illegible]

Hàng nỉ mới lại

[illegible]

Áo mưa may sẵn

[illegible]

[illegible] annam

932 [illegible] thép đến [illegible] Saigon thì bổn hiệu nay tiếp tục trong hai ngày sẽ được bốn.

BÁN RAO HÀNG

[illegible] hiệu SO-NAVA [illegible] đồng 6 mặt đá, trong [illegible] tốt đẹp phi thường, có [illegible] thêm 10 đĩa Pathé cải lương, kim sét và 10 đĩa Pathé cải lương kim-soản, bảo lãnh chắc chắn [illegible] hát và 20 đĩa toàn mới tình hảo. *Giá thật rẻ 7 $ 00.*

Mời lại đĩa Beka điện khí, hát bộ Vạn-Thanh-Lâu, đĩa hát nhà trò ca điệu thuở, và đĩa cải-lương dân-thổ có dậm đơn lấy rất thảm trầm.

Lãnh sửa máy hát và đồng-hồ. Bán đủ thứ đĩa hát và đồ phụ tùng. Gởi cách lãnh hóa giao ngân.

Lê-văn-Tài

N° 82 Rue Georges Guynemer (chợ cũ) Saigon

Registre du commerce N° 422

ÔNG NÀO ƯA NGHE HAT NHÀ TRO, CO ĐAU

Lu ngày nêm ĐỒ-NHƯ-LIÊN thì có đủ các đơn kép có danh tiếng hát hay ở Bắc-kỳ.

Cô thầy muốn tập đánh máy cho mau lắm, lu ngày nêm ĐỒ-NHƯ-LIÊN mà mướn một cái máy đem về tập trong vòng tháng thì thành nghề.

Bán đồ phụ tùng xe hơi, xe máy đĩa hát đủ thứ tiếng ; có tài riêng vẽ nghề khắc con dấu, khắc bình vô đồ, vô thau, khắc con dấu bằng đá đề mô bia.

ĐỒ-NHƯ-LIÊN
91-93 rue d'Espagne
SAIGON
Téléphone N° 690

CHỚ LỘN ĐƯỜNG !

Ecole Centrale de Commerce

Đã dời về đường Vassoigne N° 47

Nhà lầu về phía tay trái sau chợ Tân-Định, rộng rãi mát mẻ, sạch sẽ, anh em học sinh lấy nhớ, chớ lộn đường.

Trường dạy những khoa nầy :

BỨT TOÁN, bậc nhứt.— Dạy các trò từ lớp nhứt trở lên đã ra làm aide-comptable. Học trong ba tháng thì thông thạo. Mỗi ngày từ 6 giờ đến 8 giờ tối.

Bậc nhì.— Dạy các trò đã học lớp 3e hay 4e année và học song bậc nhứt muốn mấy thầy làm aide-comptable các hãng đã ra làm Comptable và Chef Comptable. Mỗi ngày học từ 8 giờ đến 10 giờ tối.

ĐÁNH MÁY VIẾT.— Dạy cả ngày, sáng từ 7 giờ tới 11 giờ, chiều từ 1 giờ tới 5 giờ.

TIẾNG NGOẠI-QUỐC.— Chữ Anh (Anglais) và chữ Tàu (Chinois).

Trường kính tâm cố mời các nhà buôn nên đến thăm. Giáo-sư thiệt tánh nghề. Ở xa viết thơ cho :

H. TRẦN-MANH-HUÂN
Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce
47, Rue Vassoigne — SAIGON

VIỆC THẾ GIỚI

TRUNG-HOA

Tin tức về Chánh-phủ mới Uông Tinh-Vệ sắp lên Bắc

Việc tổ chức chánh-phủ mới mà còn lòng dòng mãi đến ngày nay là vì hai [illegible] Một là trong thời kỳ quân-sự, người ta không tôn chánh mà tổ-chức chánh-phủ, hai là Uông Tinh-Vệ sẵn tay vẫn có [illegible] Thông, Diêm mà tay quân phiệt [illegible] và cái nọc phong-kiến [illegible] của bọ được, nếu mình không [illegible] chỉ đem mình cho người [illegible] động V. hai lẽ ấy nên cái tin tổ-chức chánh-phủ mới vẫn có, mà sự thiệt thì chưa.

Mới đây các tay đầu hiểu về quân, [illegible] có [illegible] Việc [illegible] có quan-hệ đến vấn-đề tài chánh, vì tài chánh phải có người đốc sức và chịu trách-nhiệm mới được. Mà tài-chánh có vững thì quân-chánh mới vững, vậy thời sự tổ-chức chánh-phủ cần phải cho gấp mới được.

Lại gần đây Uông-Tinh-Vệ có đánh dây thép cho Trần-công-Bắc rất là khen ngợi Diêm-tích-Sơn và Triệu-phi-Liêm có lòng trung thành với đảng. Cứ ý Công nói thì Công cho hai người ấy quả trung thành với đảng, quả có lòng thương nước thương dân, quả mong mỏi cho Trung-quốc được hòa-bình, chớ không phải như bọn Trương vì muốn nắm giữ chánh-quyền mà dấy binh lên đánh. Thế là ý Công đã thuận mà bọn quân-sự đại-biểu kia lại nhận rằng sự tổ-chức chánh-phủ trong thời-kỳ quân-sự là việc nên làm, thì sự tổ-chức chánh-phủ mới có lẽ thành-lập nay mai.

Mặt trận Tế-Nam

Lý sanh-Đột và Phù-tắc-Nghĩa là tướng của Tấn vâng mạng Diêm kéo binh qua sông Hoàng-hà để đánh Tế-Nam.

Nhưng thành Tế-Nam đóng ở trên bờ lại được quân Trung-ương bố-trí cuộc phòng thủ rất là nghiêm nhặt cho nên mấy lần hai tướng kéo quân qua sông là mấy lần bị dạn quân giặc mà lui trở lại.

Hôm 11 đây có tin rằng hai tướng đã chia binh đánh vây vào Tế-Nam. Hàn-phục Cừ là tướng giữ Tế-nam chống cự lại rất là hăng hái, thành ra trận đánh ấy kịch-liệt lắm. Kể cuộc lại Hàn giữ không nổi, phải lui về Thổ-An chỉ để một đội quân ở lại giữ thành. Nghe đâu tình thế thành ấy bây giờ nguy lắm, chắc sẽ nằm vào tay quân Tấn nay mai.

Ức điện của Vương-Kiêm-Ngọc gởi cho Tôn-truyền-Phương

Tôn-truyền Phương xưa kia cũng là một tay anh chị trong đám quân phiệt, Tôn từng một mình làm Tổng tư lệnh năm tỉnh, tay nắm 100 vạn binh ròng, thinh danh cũng là lừng lẫy lắm. Nay Tôn được Diêm mời ra đánh Tưởng giao cho làm chức hiệu-phủ-sứ Tôn bèn lo thâu thập lại tướng cũ của mình để giúp sức cho Diêm, xác-xác lật vậy cảnh của Tưởng.

Tôn có thảo ra 32 hiều-kiện chia phát mọi nơi để [illegible] bọ [illegible] hiện của bọ Vương đẹp trả lại.

« Tôn Hành Viễn [illegible] sanh nhà-giám. »

Sau khi ly-biệt lòng xiết ai hoài. Vừa vội dây tôi có [illegible] được thư bí-mật của Minh-công [illegible] chuyện đó.

« Nhưng tôi thiết nghĩ : Quân đội là sức mạnh của nhà nước không phải là của riêng của từng người.

« Bổn-quân từ khi qui thuận Trung-ương thì chỉ biết vâng theo mạng lịnh Trung-ương lấy sự giữ gìn trật tự, ủng-hộ hòa-bình làm bổn phận của mình. »

« Hiện nay Phùng-hoàn-Chương, Diêm-bách-Xuyên, vô cớ dấy binh tàn ngược trăm họ, nếu Minh-công mà có thể lấy thiên-hạ làm lòng thời đối với tướng-sĩ cũ nên đem nghĩa lớn mà khuyên lơn, đang đánh xong giặc mạnh để giữ nước. Thế mà ngờ đâu bị thiên hạ làm lầm lại ra mà vận-động cho Phùng Diêm Chi mà tư đãi bạc vậy, Minh-công. »

« Tôi dây nghĩ lại nghĩa cũ tình xưa rất là buồn bã. Nghe đâu bọn nghịch với Minh-công trở ra là mượn tiếng giữ gìn đoàn-thể. Bắc-Dương là chỉ thích hiệp với thời đại đã qua, còn thời đợi bây giờ bảo tồn sao được, mà dầu cho muốn bảo tồn đi nữa thì tôi xin hỏi từ sau trận đánh năm Tân-hợi, ai đã từng ngày đêm lo đánh đổ phái Bắc-Dương ? Minh-công nguyên là Tổng tư lệnh 5 tỉnh thế mà ngày nay trở nên như thế là vì ai ? Và vì gì ?

« Tắc có cái gì cùng đứng với đất trời, mà cái đó tức là tín đều nghĩa vậy.

« Bọn Phùng Diêm phản phúc quên lòng dấy dựa thành-tánh, tín-nghĩa đã không, sự nghiệp phải đổ, đàn đứa lên ba tuổi cũng còn biết được.

« Hiện nay bốn mặt đại quân lần lần bức tới, quân giặc thế cùng hẳn ở nay mai.

« Bổn quân đã là phần tử của Trung-ương thời chỉ biết Trung-ương mà giết giặc, dầu đến cả nhơn tôi đi nữa, tôi cũng chỉ biết giữ lòng theo phép công đem mình vào đường chánh. Tnôi vài lời vắn tắc tỏ dạ chi thành và cầu chúc cho Minh-công xét lại. »

POLOGNE

Bài trừ Cộng-sản

Varsovie 12 Juin. — Tòa án Varsovie nước Pologne mới xử ba người tuyên-truyền cộng-sản rất nặng. Ba người nầy rày trat ở thành Galicie xúi binh dân dấy loạn để đòi độc-lập ở Ukraine.

Tòa án làm tội xử giáo cả ba, ấy là lần thứ nhứt nước Pologne mới xử tử một án quốc-sự.

CHIM SPORT

18, rue Sabourain, SAIGON
VO-VAN-BAN, Directeur
OUVERTURE LE 15 JUIN 1930

Mua sách làm nghĩa

M. L. M. có gởi 100 cuốn sách tư-vị chữ quốc-ngữ (Việt-tự tân-biên) cho cô Nguyễn-thị-Kỉnh là người mua bán tại chợ mới Saigon bán giùm để lấy số tiền giúp nạn dân ngoài Bắc.

Sách nầy 1 cuốn giá bán 2 cắt, bán hết 100 cuốn đáng 20 đồng ; cô Nguyễn sẽ giao hết số bạc đó cho hội « *Nam-kỳ cứu tế an tán* » chớ không có tính hưởng đồng su nào hết.

Vậy, ai có lòng hảo-nghĩa, mau đến đó mà mua, trước có sách tự-điển quốc-âm mà xem, sau là làm nghĩa.

B. Q.

— An-Lạc —

Gánh hát Cải-lương An-Lạc có cô hai Cần và cô sáu Ngưu hát hay lắm. Còn hát tại rạp Thành-Xương Saigon đêm 14 và 15 Juin 1930.

Qua thứ hai 16 Juin 1930 sẽ hát tại rạp ở Thủ-dầu-một.

SAIGON - MODE

là tiệm may **Công-Tính-Thành** trước, nay đã chỉnh đốn lại chẳng khác gì Tây. Giá cả rất rẻ. Xin quí-khách chiếu cố.

SAIGON MODE
80, Bd Bonnard - SAIGON

Giá Gạo

GIÁ LÚA

tại Cholon ngày 11 Juin 1930

Gocông	5. 60	Omon	5. 45
Bentre Batri	5. 65	Cairang	5. 41
Cai-Lay		Thot-Not	5. 46
Cai-Be		Longxuyên	5. 45
Vinhlong	5. 28	Chaudoc trắng	5. 12
Bakê	5. 28	— Đỏ	4. 96
Can-Chong	5. 44	Tanchau	4. 92
Cang-Long	5. 46	Sadec trắng	5. 17
		— Đỏ	4. 96
Travinh	5. 47	CAOMIEN	
Bai-xau	5. 60	Battambang	5. 17
Bachiêu	5. 62	Banam	5. 15
Rachgia	5. 65	Soairieng	5. 12
PhuocLong	5. 65	Lâm đồ	4. 9.

Gạo N° 1 °/.		tấm	7. 65
Gạo N° 2 °/.		tấm	7. 35
Tấm	1-2		6. 95
Tấm	3-4		6. 40
Cám trắng			2. 25
Cám lức			1 60
Bao lúa đã đăng rồi			29. 00

Trong lúc nầy bạc Hongkong lên lại, e còn lên nữa, giá lúa có khi lên lại.

LỜI DẶN QUAN-HỆ

Những giá trên đây, bổn-báo lấy ngay tại Cholon mà đăng, song tới sự lên xuống hư thiệt thế nào, bổn-báo không dám bảo-lãnh, vì giá lúa gạo, nay vầy mai khác, không nhứt định được. Xin các nhà buôn nên lưu ý xem xét và tự châm-chước lấy thì hơn

Tin Tàu

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Le St. Loubert Blé.. 13 Juin
Le Compiègne..... 20 Juin
L Athos II..... 24 Juin

Ở Tàu và Nhựt qua

André Lebon ..... 19 Juin

Ở Trung-Bắc-Kỳ vô :

Le Dérisade..... 24 Juin

TÀU ĐI

Sang Pháp :

L'André Lebon ..... 23 Juin
Le Chantilly..... 14 Juin

Ra Trung-Bắc-Kỳ :

Claude Chappe ..... 12 Juin
Le Compiègne..... 28 Juin

Sang Tàu và Nhựt :

Loubert Blé..... 16 Juin
Chenonceaux..... 14 Juin

Giá bạc

Ngày 12 Juin
10 f. 00

Các bạn độc giả, có lòng yêu mến Đuốc Nhà Nam, nếu thấy tờ báo nầy có chỗ nào là thiếu sót, còn điều gì nên sửa sang, xin chỉ biểu cho, Đuốc Nhà Nam hoan-nghinh và cảm tạ lắm.

Đà rẻ mà lại tốt Công kém gì Tây

Bốn tiệm chuyên nghề đóng giày tây, giày Annam giày thêu cườm đủ kiểu, da đủ màu, bốn tiệm đặt được nhiều thứ da ở Pháp và ở Huê-kỳ lại, bốn tiệm làm rất thạo nghề, có học nghề và làm nhiều xưởng đóng giày lớn tại nước Pháp, có nhiều giấy chứng chỉ khen khen và bốn tiệm lựa toàn thợ giỏi, làm rất kỹ càng, buôn bán thật thà xin qui đồng bào dùng thử thì biết.

Hưng-Long
122, rue d'Espagne, Saigon
(sau Chợ-mới đi lên)

Xin các ngài lưuý

Tại nhà hàng Đồng-Hương Lữ-quán tại ngoài mé biển ở Rachgia, của ông Dương-quang-Thinh, có lãnh giùm cho một ông quan cựu Langsa, thiện nghệ về việc diền thổ, và các văn tự kiện thưa. Còn nhà hàng thiệt là mát mẻ, giá rẻ hơn hết.

Làm việc phải không ăn tiền.

Việt-Nam Công-Ty bảo-hiểm xe hơi

Hội nặc danh số vốn 200.000 $

Hội quán ở số 54-56 đường Pellerin. — Saigon

Dây thép tắc: ASSURANA.
Dây thép nói : 748

1° Báo kê xe giá rẻ hơn hết
2° Khi rủi ro bồi thường mau lắm

TISSAGE DE SOIERIES ET TEINTURERIE

Pierre LÊ-PHÁT-VINH

Téléphone N° 467

SPECIALITES DE :

SATINS, PONGÉES DE CHINE ET TUSSORS
SOIERIES SPÉCIALES POUR LES FEMMES ANNAMITES

TIỂU THUYẾT CỦA ĐUỐC-NHÀ-NAM — SỐ 18

Người viết : **VIÊN-HOÀNH**

XIV.— Sang Hồngkông... một mình !

— Tiền lương muốn đòi bao nhiêu ?

— Thưa, mỗi tháng ba chục đồng bạc.

— Tôi chịu trả cho anh 25 đồng và đi trong 1 chuyến tàu mà thôi. Anh chịu không ?

— Chịu, mà tôi xin ông một việc.....

— Việc gì nữa ?

— Xin ông dùng luôn người bạn tôi đây nữa.

Tôi vừa nói câu ấy vừa lấy tay chỉ tâm Hồ.

Viên quan tàu nhìn tâm Hồ rồi lắt đầu, nói :

— Tướng làm biếng lắm !

— Ông nói vậy chớ ảnh có làm biếng đâu.

— Thây kệ, tôi cũng cứ việc dùng. Làm được việc thì dùng lâu, nhược bằng thả trôi phận sự, bê trễ công việc, qua tới Hongkong tôi đá đít !

Tôi nghe quan tàu nói tôi tức cười quá, song tâm Hồ đôt tiếng Quảng-đông, không hiểu gì hết, tôi phải cắt nghĩa lại cho anh ta nghe, anh ta lấy làm bất bình cãn nhằn.

— Chú mầy lạ quá ! Dầu đuôi có hai anh em, muốn tính cái gì chú mầy cũng phải bàn luận với nhau trước chớ ?

— Bàn trước với anh lại ích lợi gì ? Xưa nay anh đã bày biểu điều gì lợi đâu ? Ở đời người ta hay nói « tam ngu thành hiền » mà việc gì cũng nên bàn soạn trước. Song anh phải biết rằng cũng có nhiều khi mình phải biết tự-chủ lấy mình, mình phải biết lợi dụng quyền tự-do theo trí óc mình, chớ như những tàu đò khác. Tuy vậy tôi cũng có ý sợ có việc ngăn trở xảy tới làm lỡ mất dịp tốt của tôi nên tôi xin quan tàu cho 2 đứa tôi chạy về phòng lấy đồ hành-lý rồi trở qua lập tức. Quan tàu chịu.

Đến 11 giờ trưa, hai đứa tôi xách đồ qua, đi kiếm quan tàu mà trình diện. Viên quan tàu bèn dặt hai anh em tôi mà giao cho cập-rằng. Người cập-rằng nầy vốn là người nước Đức biết bập-bẹ ít nhiều tiếng Tàu, và biểu tôi ở trên bông trên, rồi nắm tay tâm Hồ kéo riết lại chỗ thang nhỏ, chỉ ở dưới hầm, biểu tâm Hồ phải đi tuốt xuống dưới.

Tâm Hồ không biết cập-rằng nói cái gì nên đứng ngẩn ngơ, tôi thấy vậy mới lại làm thông-ngôn cho va hiểu. Tôi nói :

— Ông biểu anh đi xuống dưới hầm mà làm công việc ở dưới.

— Còn chú mầy ?

Tôi ở lại đây, chừng nào người ta sai làm việc gì tôi sẽ làm chớ.

Tâm Hồ nghe tôi nói, giận đỏ mặt, lắc đầu lia lịa rồi nói :

— Bộ chú mầy khi tao dại lắm sao chớ ? Tụi bây lập kế mà hại tao nhưng hại sao được ?

— Trời đất ơi ! Anh nói cái gì lạ vậy ? Ai mà hại anh ?

— Không hại sao chú mầy xúi nó đem nhốt tao dưới hầm rồi ở trên nầy chú mầy ôm bột ngọc nhảy lên bờ mà đi mất ?

Trong lúc tâm Hồ gây với tôi, viên quan tàu đứng dang xa chăm chỉ ngó hai đứa. Ông không biết tâm Hồ nói giống gì với tôi song ông định chắc rằng tâm Hồ kiếm chuyện cự nự, không chịu vưng lời cập-rằng đi xuống hầm làm việc lời nghi như vậy nên ông xốc lại, chụp hai vai tâm Hồ đẩy một cái rầm, người bạn tôi lăng tuốt dưới hầm, rồi ông day lại xách nhè nhẹ lỗ tai tôi mà nói :

— Hễ xuống dưới tàu thì lo làm công việc, ở đây không phải vườn hồ-rô hay sở-thú mà nói chuyện trời mưa trời nắng ! Nè, hãy lại phụ với thằng kia mà đẩy bao gạo đó.

Nghe biểu, tôi không dám dụ dự lật đật nhảy lại phụ với tên kia mà đẩy bao gạo. Quan tàu thấy tôi dễ biểu dễ dạy lại lẹ lẩn bột thiệp coi bộ chịu lắm. Ở đời phải coi gió bỏ buồm hễ nhập giang thì tùy khúc, mà nhập gia thì tùy tục, đã tòng quyền người ta mà làm trái ý người ta thì ai mà ưa, ai mà dùng ?

Còn nữa

Chaises Thonet — Giày Giép Hàng Bắc — Vải mùng Nước mắm Phú-Quốc Đồ đồng — Tạp hóa Bắc Thuốc Lào ngon

Phạm-hạ-Huyến

36, rue Sabourain — Télép. 231
SAIGON
Adresse télégrap. « TRANSITA »

PHƯƠNG-DANH
các nhà từ-thiện giúp dân đói ở Bắc-kỳ

Ngày nay, bổn-báo tiếp được số tiền của các nhà từ-thiện gởi lại quyên cho đồng-bào bị nạn ngoài Bắc như sau này :

ECOLE PRIMAIRE DE LA RUE RICHAUD

Học trò

Cours de certificat A 8 50. Cours de certificat B 3 00. Cours Supérieur A 4 20. Cours Supérieur B 4 75. Cours Supérieur C 4 20. Cours Supérieur D 1 00. Cour Moyen 2e Année A 2 05. Cour Moyen 2e Année B 2 85. Cour Moyen 1er Année A 2 05. Cours Moyen 1er Année B 1. Cour moyen 1er Année C 0 80.

Thầy

Cours Moyen 2e Année A 1 00. Cours Moyen 1er A 1 00. Cours Moyen 1er Année 1 00.

Cộng 17 $ 50

BAIXAU

Madame Lê thị Chưu 20 $ 00, Madame Trần thị Đực 10 00, Trịnh tương An 2 00, Trần thị Hồng 10 00, Dương tấn Hoa 10 00, Phương văn Tu 20 00, Huỳnh văn Tiếu 10 00, Trịnh Xương 30 00, Phan văn Tam 20 00, Phan Bửu Đức 20 00, Tạ tấn Nguyên 10 00, Trần văn Phát 10 00, Lê anh Tự 10 00, Trần thị Anh Hương 10 00, Lâm văn Trung 10 00, Trịnh văn Tài 5 00, Bùi thị Nhơn 5 00, Châu tính Hồng 5 00, Diệp phước Tương 5 00, Huỳnh duy Phi 5 00, Huỳnh Kim 5 00, Hồ văn Hoa 3 00, Nguyễn văn Nghĩa 2 00, Huỳnh ngọc Tính 2 00, Toàn-Phương 2 00, Dương văn Đ... 2 00, Lê văn Chuẩn 2 00, La văn Tự 2 00, Madame Huỳnh thị Song 2 00, Phan văn Hứa 1 00, Nguyễn văn Quan 1 00, Trần văn Hoa 1 00, Trần văn Nghiêm 1 00, Trần văn Thính 1 00, Đỗ văn Trung 1 00, Đỗ kim Phiên 1 00, Ngô văn Tâm 1 00, Trịnh văn Sĩ 1 00, Trần văn Chiêu 2 00, Trần hữu Giới 1 00.

Cộng chung là 309 $ 00
Trừ bạc gởi mandat 2 [illegible]
Trừ lettre recommandée 0 25
Số bạc còn lại 306 $ 17

LO-IGDIỀN BACLIÊU

Nguyễn Khánh Hoạt 30 $ 00, Tạ văn Tỷ 20 00, Tăng văn Bông 10 00, Trần ngọc Tuyển 10 00, Trần văn Bông 10 00, Trần văn Nguyên 10 00, Nguyễn văn Quản 10 00, Bùi văn Chiêu 10 00, Minh-Châu 5 00, Châu kim Thạch 5 00, Lê văn Khuyến 5 00, Ng văn Sâu 5 00, Khâu văn Dung 5 00, Tăng văn Tốt 5 00, Nguyễn ngọc Dường 5 00, Trần văn Nhơn 5 00, Cao văn Trung 5 00, Ngô văn Hải 5 00, Phạm-Thủy 5 00, Ng ngọc Huôn 4 00, Trần văn Hiệu 4 00, Lê văn Công 1 00, Lưu cẩm Hùng 4 00, Tô Sinh 1 00, Trần-Lai 4 00, Trịnh điều Bình 4 00, Lê văn Miễn 4 00, Bùi văn Tuất 3 00, Trang-Trí 3 00, Nguyễn duy Biên 2 00, Cao văn Dây 2 00, Lý văn Thực 2 00, Trần văn Lượm 2 00, Phung-Thọ 2 00, Nguyễn văn Tỷ 2 00, Nguyễn văn Qui 2 00, Huỳnh Cửu 2 00, Nguyễn văn Hồ 1 00, Châu văn Chí 1 00, [illegible], Nguyễn văn Vui 1 00, Lê văn Du 1 00, Trương-Thái 1 00, Lê văn Sỏ Cao văn Hiếu 1 00, Thạch cảnh Nhành 1 00, Nguyễn văn Xuân 1 00, Nguyễn văn Thới 1 00, Nguyễn văn Thành 0 50, Nguyễn văn Vậy 0 50

Cộng là 245 $ 00

ETABLISSEMENTS F VÂN-VỎ-VÂN BENTRE

F Vân vỏ Vân 30 00, Ang [illegible] Syiva [illegible] Tài 5 00, Trương văn Hoài 1 00, Nguyễn văn Mốc 1 00, Lê thành Hương 1 00, Đ ân văn Dân [illegible], Phạm ngọc Đường 0 50, Phạm ngọc Lâu [illegible], Nguyễn văn [illegible] 0 50, Nguyễn văn Tư rọng 0 50, Ng văn [illegible] 0 50, Nguyễn hồng Nhau 0 50, Nguyễn văn Nghiêm 0 50, Nguyễn văn Đ[illegible] 0 50, Nguyễn văn An 0 50, Nguyễn văn Đ[illegible] 0 50, Nguyễn văn Ba 0 50, Nguyễn văn Thanh 0 50, Bảy Đạo 0 20

Cộng 54 $ 50

LINH TINH

Ecole primaire de Longtoc	30 $	00
Cours supérieur Ecole de Go-Công	10	00
Cours Moyen 1ère année [illegible]	6	00
Nguyễn tiến Thanh agent technique forêts Camau	10	00
Lương an Trường Bạc-liêu Soctrang	30	00
Élèves cours Moyen 2e année de l'Ecole primaire [illegible]	5	00
Cours Moyen 1er A Travinh	5	00
Élèves cours Moyen 2e Ba Vân	5	00
Nguyễn văn Trương Travinh	21	00
Lưu văn Lang	20	00
Nguyễn thanh Nguyên, élève [illegible] Cantho	6	00
Anonyme Cần bo mandat 00 7 9 — 005	2	00
Ecole des Mécaniciens Saigon	6	00
Société sportive Mỹ-Lộc Trấn	15	00
Bùi hữu Nghĩa Trấn	10	00
Mme Trần thị Liễu Saihon	3	00
Trần kim Thoa	1	00
Phạm văn Lúc	1	00
Thầy hai An	1	00
Ngô văn Tốt	1	00
Ngô văn Chí	1	00
Nguyễn văn Đực	1	00
Trương văn Khải	1	00
Trương văn Nhâm	1	00
Trịnh kim Công	1	00
Lê văn Cai	1	00
Nguyễn văn Lạc	0	[illegible]
Nguyễn văn Đức	0	50
Vô Danh	2	00
Cộng	21 $	7

Cộng hết thảy số tiền trong những số đã đăng đây là 864 $ 04.

Hiệp-cộng với số 8 207 $ 39 đã quyên được tới ngày hôm qua là :

9.061 $ 43

NÊN THỪA DỊP !

Còn rượu ở đâu ngon bổ rượu chát (Vin de table) hiệu

AUX CAVES RÉUNIES
Domaine de l'Ile Verte

Rượu bán tại hàng đường Chaseloup-Laubat - số nhà 80 - *Saigon*

kể từ ngày 26 tháng 5 tây, rượu nầy ở có bán ở chợ *Bến-thành*.

Ai muốn mua xin cho đem thùng rượu đựng khỏi mất công

Giá mỗi lít 0 $ 44

AUTO-ÉCOLE D'ARIÈS DAKAO
HUYỆNH-CHÂU-HƯƠNG

TRƯỜNG DẠY CẦM BÁNH XE HƠI

Directeur Huỳnh-văn-Lợi dit Ba-Hương
N° 6 Ruelle d'Ariès
(Dit-hội Saigon

Trường lập ra đã trên 10 năm — Rất được lòng đồng bào hoan nghênh — Dạy cầm bánh đủ các thứ xe — Chỉ dạy lẽ luật đi đường rành rẽ — Gồm lo các thể lệ đi thi bằng cấp rất giảng tiện. Trông nom chỗ ăn ở kỹ lưỡng. Giá tiền học rẻ hơn các nơi. Bổn trường bảo lãnh chắc chắn, khi qui đồng bào học thành tài thi ra trường đều được hoàn toàn tư cách một người cầm bánh xe hơi chẳng thua kém ai. Nếu qui đồng bào có lòng chiếu cố đến bổn trường, xin gởi thơ thương nghị.

Danh bất hư truyền

Nhơn vì tôi đi làm ăn phiêu lưu nhiều chỗ ; mới vô ra chứng bình ngặt nghèo nguy, bạn đầu đau 1 sau nhiều, đến cả năm dư rồi sinh hoàn tế lại.

Trong nhà nết phương lo chạy, kể chết mất thôi.

Tôi phước [illegible] anh anh tôi đi thăm mình mang, tình biết ông hãy mọi thứ hay cực kỳ mới đọn về ở đường Paul-Blanchy số 190 Phú-nhuận. Nhà tôi đi, rước ông tôi chữa cho. Việc tốn kém không hết bao nhiêu mà nay đặng mạnh.

Nay tôi chẳng biết lấy chi đền ơn tái sinh cho vừa mới đăng trên báo 1 tức tặng ông, xin đồng bào biết ông mà cần thuốc.

Nay kính
M. TRẦN-VĂN-Ý
cựu Thủ-trưởng
à Binhlâi (Giadinh)

GARAGE TỨ-HỮU

88, Boulevard de la Liberté 88
Dakao Saigon
Téléphone n° 970

Sửa các thứ máy Đóng thùng xe — Sơn xe Làm nệm xe

Hãng sửa các thứ máy và lãnh làm áo nệm, mui, sơn đủ cách thức theo về xe hơi. Thợ làm mau lẹ và chắc chắn, xin qui ông bà đến thử một lần sẽ rõ. Có viết thơ muốn hỏi đều chi, hoặc kêu giây thép thì chúng tôi sẵn lòng làm tùy ý các ngài.

Directeur du Garage Tứ-Hữu
Joseph Lê-ngọc-Cẩi

PHARMACIE SINO-ANNAMITE

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

N° 208 Rue des Marins — CHOLON

Trừ-Ai Thối-Hồng Nhân-Dược thủy

(Thuốc trừ mùi hôi gần mùi đỏ trong khi con mắt nhiễm)

[illegible] con người ta không thân thể có hai con mắt là vật trọng, [illegible] khi, mỗi [illegible] tính, đa lao vô tâm đến tới mang bịnh [illegible] [illegible] nhiều, coi trong cặp không đặng, lại trong con mắt [illegible] (bụi bặm, phấn mấy, không cho [illegible] đặng nên nhiều điều vô [illegible] mắt quá nên đỏ [illegible] thuốc nầy [illegible] tiện lắm, nó làm vọt mấy [illegible] A. Cầu Cốt [illegible] gần đi [illegible] tự nhiên con mắt [illegible] sáng lại được. [illegible] bỏ điều [illegible] thuốc nầy, khi đang thuốc nầy thì [illegible] tay cho [illegible] gần nơi cổ và rót một [illegible] trong và [illegible] mà nhiều vào con mắt đau, mỗi ngày [illegible] mấy [illegible] bổ [illegible] hạnh. Thằng nào đã thuốc nầy vô trong miệng.

Giá mỗi ve.. .. .. 0$10

Bán-đường Chợ-quan số 7-bis-B,
DIÊC-HOÀI-ĐƯỜNG, Cần-thơ

Nhà Nam ! !
Nhà Nam !!

MỚI LẠ !

Đó là tên hiệu tiệm may đồ Tây rất khéo mà lại mau, *laine serge* đủ thứ, *catalogue* đủ kiểu, may đúng *mode*, giá phải chăng, qui-khách muốn may đồ cho vừa lòng và được rẻ xin mời lại tiệm *Nhà-Nam* ở đường *Amiral Courbet* căn số 17 *Saigon* mà thử một lần rẻ rỏ

Chủ tiệm chịu hết lòng tiếp rước

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như là ho gió, ho lao, ho tổn, ho suất huyết bất hạng lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm ngay ; ăn ngon, ngủ được thì quả nhiên cốt ho phải tiêu trừ

Bổn dường chẳng nệ tốn công về tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đề hiệu là Chỉ-khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Mandat đề gởi cho Huỳnh-Thanh

Chủ tiệm VẠN-AN-DƯỜNG
38 Rue de Douaumont Saigon

LÂM-NGỌC-THẠCH

Mécanicien Dentiste
31 rue Schrœder

Kính cáo,

Tôi là LÂM-NGỌC-THẠCH, thợ chuyên môn nghề trồng răng đã hơn 15 năm, ở Saigon cùng Lục-châu đều rõ biết, vì trước kia tôi có làm Mécanicien-dentiste cho người Langsa, nên nghề làm đã tinh, còn sự khéo và chắt chắn ít nơi đám sánh.

Nay tôi có lập ra ngân hàng cho-mướn đường Schroeder số 21, gần bên nhà hàng Huấn-Lạc, một tiệm trồng răng, trước là chiếu mối hàng cho đồng đặng lấy tiếng ngày sau, ít dịp may, qu khách có răng hư trồng lại đặng giá rẻ chang sai.

Trồng răng tại bổn hiệu thì được bền chắc vì, người chủ trương đã thạo nghề và cẩn mẫn cẩn thận, không kể như các nơi, răng bổn hiệu làm có bao chắt cho qui khách.

Như lúc trước, mấy tiệm khác làm ăn 10 $ 00 đến tiệm tôi làm ăn 5 $ 00 việc làm chắt chắn, chẳng dám nói ngoa, miễng lấy tiếng chiếu mối hàng thôi

Xin đồng bạn chiếu cố.

THIỆT LÀ ĐẠI BỔ XIN DÙNG QUA THÌ BIẾT

Nhà Thuốc Tây Khương-Bình-Tịnh, tại Cầnthơ có bán thứ rượu thuốc bổ hiệu Ô nốt. Chế rất kỹ lưỡng, các chất thuốc đều nghiên cứu đã lâu và rất phù hợp với phương thổ xứ ta Có nhiều giấy chứng thật rằng rượu thuốc nầy đã ngon mà lại bổ.

Chuyên trị các chứng bịnh kể ra sau nầy : «Xanh xao kém huyết, ăn không biết ngon, ít ngủ, bịnh đau trái tim, hay mệt bịnh tức, đau phổi và các bịnh đau mới mạnh, cầm phực sức Đờn-bà đang thai và lúc sanh rồi dùng rất tốt ».

Giá bán lẻ : 2$50 một ve lớn — 1$50 một ve nhỏ.

Giá bán sỉ : 20$00 một thùng 10 ve lớn—13$00 một thùng 10 ve nhỏ, Có gởi cách lãnh hóa giao ngân.

Đề bao thơ :

KHƯƠNG-BINH-TỊNH —(CANTHƠ)

Đánh giây thép :
Binh-Tịnh — Cầnthơ

Giây thép nói : Số 52

VIỆT-NAM NGÂN-HANG

Công-ty hữu hạn vốn 250 ngàn đồng
54 & 56, đường Pellerin. — SAIGON
Dây [illegible] 748 Dây thép tắc CREDITLANA

— Nhận làm tiền gởi không hạn-kỳ kêu là « *Comptes Courants de chèques* » bằng bạc Đông-Pháp hay là *tiền quan Langsa*, sanh lời 4 phần trăm (4%) mỗi năm.

— Nhận lãnh tiền gởi có số « TIẾT-KIỆM » bằng bạc *Đông-Pháp* hay là *tiền quan Langsa*, sanh lời đặng 5 phần trăm (5%) mỗi năm. Số nầy để cho người tiện-tặng. Rút ra lúc nào cũng đặng và chang cần phải cho hay trước chi hết. Gởi vô bao nhiêu cũng nhận.

— Nhận lãnh tiền gởi có hạn-kỳ kêu là « *Dépôts Fixes* » cho lời 6 phần trăm (6%) mỗi năm nếu gởi một năm trọn. Khi hữu-sự xin rút ra trước hạn-kỳ cũng đặng, nhưng mà tiền lời lãnh 4 phần trăm (4%) mỗi năm, cũng như bạc gởi không hạn-kỳ vậy, tính từ ngày gởi cho tới lúc rút ra.

— Mua bán ngân phiếu (chèques) và lãnh gởi tiền qua Đại-Pháp theo tàu thơ hay là bằng dây thép.

— Lãnh trả bạc tháng cho học-sanh Annam đương du-học bên Tây

— Cho vay đặng giúp học-sanh muốn đi học thêm bên Pháp hay là Ngoại-quốc (Về cách thức cho vay, xin qui Đồng-bào đến thương nghị với Việt-Nam Ngân-Hàng).

— Cho vay có người đứng bảo lãnh chắc chắn và có đồ bảo-chứng hiện tại đã

— Cho vay ở ngoại-quốc về hàng-hóa nhập cảng.

Công-ty VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG sẵn lòng mà chỉ cho qui đồng-bào biết rõ về công việc Nhà-Băng hay là Hàng bạc.

HUỲNH-ĐÌNH-KHIÊM, *Danh - dự Hội - trưởng.*
TRẦN-TRINH-TRẠCH, *Phó Danh - dự Hội-trưởng.*
TRƯƠNG-TẤN-VỊ, *Chánh Hội-trưởng, Bản Trị-sự.*
NGUYỄN-TẤN-VĂN, *Quản-lý Hành-sự.*
NGÔ-TRUNG-TÍNH, Dr. TRẦN-NHƯ-LÂN, P. NGUYỄN-VĂN-THƠM NGUYỄN-HỮU-ĐỘ và VÕ HÀ-TRI, *Quản-lý.*

Phái-viên Tổng-lý : **P. LÊ-VĂN-GÔNG.**

Ai cần dùng bạc ?

Xin do tôi là HỒ-VĂN-LANG
Số nhà, 51 Quai du Marché, Soctrang.

Cho vay thế chưng ruộng, đất, nhà và phố. Lời tính rẻ, vốn cho trả nhiều năm, góp tiêu. Mấy chục muôn cũng có sẵn cho. Ai có đất Châu-thành mà muốn cất phố, tôi bao cho mà cất, rồi góp lại cho tôi. Tính nào vay cũng được, ở xa xin viết thơ cho tôi mà thương nghị.

Ngọn gió Đông-phong

Ấy là cái hiệu nhà ngủ ở Xóm-chiếu
Nos 218-220-222, Rue Jean Eudel, Khánh-hội — Saigon

Mấy năm trước ở dưới Xóm-chiếu, rất nên u-thần quạnh quẽ, nhà cửa sơ rơ, đồng không mông quạnh, ngày hôm nay phong cảnh vui đẹp khác xưa.

Đứng mà nhắm trên bờ, lầu cao phố rộng, hẳng lớn, người đông, còn dưới sông thì tàu bè của Vạn-quốc thương buôn : Ôi thôi ! thật là đẹp, thật là đúng cho khách nhân du công nghiệp.

Bởi cớ ấy cho nên tôi mới mở một cái nhà ngủ lấy hiệu là **Ngọn gió Đông-phong khách-lầu**, rộng rãi mát mẻ, các cuộc đều mới hết, để cho qui-khách trước nghỉ đặng xem phong cảnh, sau hưởng ngọn gió đông phong.

Vậy kính mời qui khách trong lục-châu có đi Saigon, xin ghé lại nhà ngủ Đông-phong Xóm-chiếu, thì qui-khách mới ngó thấy Lanto là cảnh đẹp, đặng xem rỏ cuộc Vạn-quốc thương buôn.

Nay kính
NGUYỄN-VĂN-BÚT

Người bàn cột cất nhà 1000 năm không mục và chủ nhà ngủ **Ngọn gió Đông-phong, Xóm-chiếu.**

NHÀ IN THƯỜNG-DUNG

LONGXUYÊN
In mau — giá rẻ — chữ tốt

Khéo coi đẹp và bền đồng, lãnh làm Quảng-cáo cho nhà buôn. — Đóng sách — Bán viết, mực, giấy, cho học trò

QUỐC-SỬ TIỂU-THUYẾT N° 10

Tác-giả : **HỒ BIỂU-CHÁNH**

HỒI THỨ NAM

Dùng phi kiếm, một trận thành công
Cởi bức thơ, hai hàng ứa lụy

(Tiếp theo)

Đinh-Hồ nghe nói như vậy, coi lời [illegible] không vừa ý, nên chẳng đáp rằng :

— Chiêm-Thành là quân giả-mang chúng, [illegible] tài trí gì mà sợ trúng kế. Ngu-đệ chắc nếu Nguyễn-oái cho ngu đệ dẫn bổn bộ binh qua cướp trại, thì ngu-đệ sẽ phá giặc nội đ m nay.

— Đinh-huynh chẳng nên nóng-nảy. Chúng ta chưa rõ binh giặc bao nhiêu, phân làm mấy đạo. Nếu chúng ta cướp trại, rủi có đạo binh nào khác ứng tiếp rồi đoạn đường về thì chúng ta làm sao. Xin huỏn để sáng mai chúng ta giáp chiến mà thử tài lực rồi sẽ hay

Đinh-Hồ lui về trại mà trong lòng muốn xuất trận quá, nên ngủ không được. Hướng đông mặt trăng đã lố mọc, dọi cây cỏ vàng-vàng. Gió lắc phất thổi lao-xao, lay ngọn cờ lục lác. Đinh-Hồ ngồi trên ướng ngay chủng-thẳng đi tuần các trại trước. Chàng đi mới qua khỏi [illegible] trại vậy gặp Thanh-Tông dẫn Tô-Hộ cũng đi tuần. Hai đàng chào nhau rồi hiệp nhau đi tuần qua trảng Thiên-Lịch đặng thăm chừng tổ mà ngóng xem trại giặc có tình hình thế nào.

Trống ở Trung-quân vừa trở canh năm, bỗng thấy bên trại Chiêm-Thành quân mã lao-xao, mà bên hướng tây lại có một đạo binh đương kéo tới nửa. Thanh-Tông thấy giặc động binh, lật-đật hối Đinh-Hồ với Tô-Hộ trở về trại, đòi Đinh-Long đến hội diện, rồi phân phát binh mã phòng bị.

Trời vừa mới hửng sáng thì quả thấy Trà-Na với Trà-Phi dẫn 2 đạo binh đến trước trại mà khêu chiến. Thanh-Tông truyền lịnh cho Đinh-Long và Đinh-Hồ ra đối địch. Hai bên hỗn chiến tử hồi tảng sáng cho tới mặt trời gần đứng đầu mà chưa phân thắng bại. Thanh-Tông lấy làm lo, vừa [illegible] kéo đại binh ra tổ chiến hi[illegible] đồng thấy đạo binh của Đinh-Long vô chạy rồi đạo binh của Đinh-Hồ cũng chạy theo.

Thanh-Tông nổi giận hét lên một tiếng rồi kéo binh xông ra, gặp Trà-Na đương rượt Đinh-Long, thì chặn đường mà giao chiến. Đinh-Long trở lại muốn tiếp chiến với Ngu-ên-soái, Thanh-Tông dòm thấy bèn hô lớn lên rằng : « Đinh huynh hãy the mà cứu nhị-lộ tiền phương, để thằng nầy đây cho tôi. »

Thanh-Tông với Trà-Na đánh nhau dư trăm hiệp, thương qua kích lại sáng ngời như sao xẹt, kẻ đỡ người đâm mau lẹ tợ chim bay. Thanh-Tông thấy Trà-Na võ nghệ cao cường liệu thế dùng tài mà đối địch thì khó thắng nổi, bởi vậy chàng trá bại quẩy ngựa nhắm núi Kì-sơn mà chạy. Trà-Na huơi thương giục ngựa đuổi theo Thanh-Tông bên dùng cái tài phi-kiếm là tài riêng của chàng, dợi Trà-Na theo gần kịp, chàng mới rút cây kiếm ra rồi n ắm ngay mặt Trà-Na mà phóng. Trà-Na ơ-hờ, cứ [illegible] mà [illegible] chỉ kịp đề ngay hiểm, lỡ vậy chừng ngó thấy cây kiếm gần tới mặt thì lật đật né mình mà tránh, làm cho con ngựa giựt mình trở ngã một bên, Trà-Na trật ngã té lăn dưới đất. Thanh-Tông quẩy ngựa trở lại, hươi kích muốn đâm, song thấy kẻ nghịch còn ngồi dưới đất, mà trong tay lại không có khí-giới, bởi vậy chàng bất nhẫn không nỡ giết, bèn hô cho quân bắt trói.

Thanh-Tông bắt Trà-Na song rồi chàng dạy Tô-Hộ coi cho quân dẫn về trại, còn chàng kéo binh đi tiếp hai anh em họ Đinh. Binh vừa mới quẩy đầu, bỗng nghe phía sau núi tiếng người tiếng trống vang-vậy. Thanh-Tông nóng lòng, nên giục ngựa riết tới mà ứng tiếp. Đại binh tới nơi thì thấy quân Chiêm-Thành vỡ tan. Đinh-Long với Đinh-Hồ đương đốc binh hồn sát. Thanh-Tông lấy làm mừng, bèn truyền lịnh các đội xua binh vô mà rược giặc. Binh Chiêm-Thành bị giết thây nằm đầy trên núi, máu chảy đỏ các đường. [illegible] mặt trời chiều lặng. Thanh-Tông [illegible] Đinh-Hồ [illegible] tướng giặc là Trà-Phi, dẫn mà nạp cho Thanh-Tông và nói rằng : « Soái-huynh thâu quân gấp quá sao không để cho binh giết sạch cái loài phản loạn một lần cho tuyệt hậu oán ? »

Thanh-Tông cười mà đáp rằng : Nhơn huynh nói như vậy sao cho phải. Phàm xuất trận thì mình quyết bắt hoặc giết chủ soái mà thôi. Hễ thắng rồi thì mình chiếm an, chớ quân lính mà giết làm chi. — Chúng nó đã không phải nòi giống với mình, mà lại còn phản loạn nữa, thì giết hết cho rảnh, để làm gì. Nếu mình thất bại, thì chúng nó có thương mà tha binh mình hay không ?

Còn nữa

GIÀY ĐÀN-BÀ đủ mọi kiểu, mốt mới, rất lịch-sự

Phimã Phimã

Đồ may mặc cho con nít
THANG-LONG
số 20 đường Sabourain, Saigon
NGUYỄN-CHI-HOA
số 83 đường Catinat, Saigon

SAIGON - IMPRIMERIE THẠNH-TÂY-MAY

Le Gérant : NGUYỄN-V-N-B-H